Пралетарыі ўсіх краёў, злучайцеся!

Савецкая Беларусь

Орган Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Саветаў БССР.

8-мы год выданьня.

Кошт нумару—4 кап.

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА:
На 1 месяц . . . . — 70 к.
„ 3 „ . . . . 2 р. — к.
„ 6 „ . . . . 4 р. — к.
„ 1 год . . . . 7 р. — к.
Зьмена адрасу: іншагародняя — 20 к.
мясцовыя . . . . . . —10 к.

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ:
За радок нонпарэлі пасьля тэксту — р. 50 к.
За радок нонпарэлі пасярод тэксту 1 р. — к.
За радок нонпарэлі перад тэкстам 1 р. 50 к.
Сьпешныя—на 50 проц. даражэй.
Звыш тарыфу бярэцца 10 проц. налогу.

ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫІ:
За 1 дакумант . . . . . 35 кап.
„ кожны дадатковы . . . . 15 „
Беспрацоўн. і чырвонаармейцы за дакумант . . . . 15 „
За кожны дадатковы . . . . 5 „
Публікацыі ЗАГС'у—3 руб.

Падпіска прымаецца ў канторы газэты, ва ўсіх аддзяленьнях Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва і ва ўсіх пашт.-тэл. канторах. Абвесткі прымаюцца канторай газэты: Менск, рог Ленінскай і Карла Маркса (2-гі дом Саветаў)

Адрас рэдакцыі—Менск, рог Ленінскай і Карла Маркса (2-гі дом Саветаў). Тэл. рэдакцыі № 478—Тэл. рэдактара № 769,—Тэл. канторы № 244.

ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА. № 39 (1931) Чацьвер, 17-га лютага 1927 г.

На тэхніку ворага адкажам умацаваньнем савецкай тэхнікі.

(Да дню Чырвонай арміі).

«Мы павінны быць на пагатове, ні ў якім выпадку мы ня можам сказаць, што ад вайны гарантаваны. З гэтай прычыны мы павінны кожную хвіліну быць гатовымі». Так сказаў У. І. Ленін 22-га сьнежня 1920 г. на VIII зьезьдзе саветаў у момант сканчэньня грамадзянскай вайны, нашай поўнай перамогі ў гэтай вайне і ў момант пераходу да гаспадарчага будаўніцтва.

Тое, што сказаў Уладзімір Ільліч сем год таму назад, што «ад вайны мы не гарантаваны», у данны момант, як ніколі, пацьвярджаецца з боку нашых супраціўнікаў шпаркім ростам узброеньня капіталістычных дзяржаў і той выключнай увагай, якую яны зьвяртаюць на справу вайсковай тэхнікі. Вялікая праца па выкарыстаньню сучаснай тэхнікі для імпэрыялістычных мэтаў праводзіцца дзяржавамі, якія маюць буйную і добра разьвітую прамысловасьць. Але і дробныя і тэхнічна адсталыя дзяржавы Эўропы ня менш энэргічна імкнуцца да ўзмацненьня свайй прамысловасьці і вайсковай тэхнікі, карыстаючыся дапамогай тэхнічна моцных капіталістычных дзяржаў.

Якія-б прыгожыя словы ні гаварыліся аб міру і аб разброеньні, але на справе мы бачым, што ўвесь капіталістычны сьвет імкнецца да ўзброеньня па апошняму слову тэхнікі.

Галоўныя капіталістычныя дзяржавы—Францыя, Англія, Італія і Амэрыка ў 1913 г. трацілі на ўзброеньне 1 міліярд 980 міл. руб., а ў 1926 г. іх вайсковы бюджэт складае ўжо 3 міліярды 500 міл. руб. Ніштo ў сьвеце ня можа спыніць вайны між рознымі нацыянальнымі буржуазнымі групоўкамі, дзякуючы вострым супярэчнасьцям паміж імі, і апроч таго, бясспрэчна, ідзе падрыхтоўка і зьбіраюцца сілы супроць Савецкага Саюзу.

Адгэтуль вывад: быць на пагатове. Мы ведаем, што нам прыдзецца спаткацца з узброеным да зубоў і тэхнічна вельмі моцным ворагам, але нас ужо не палохаюць гутаркі аб удасканаленай тэхніцы ворага і аб яго цудоўных тэхнічных дасягненьнях. Мы самі расьцём тэхнічна з кожным днём і з кожным днём усё больш гатовы да гэтага спатканьня.

Адным з галоўных элемэнтаў нашай падрыхтаванасьці павінна быць наша прамысловасьць і тэхніка ва ўсіх відах яе выкарыстаньня для мэтаў абароны Саюзу ССР. У гэтым пытаньні мы маем дырэктыву III зьезду саветаў па дакладу аб Чырвонай арміі. Узьняцьце нашай абароназдольнасьці залежыць ад пабудовы ўсяе дзяржаўнае прамысловасьці з поўнай увязкай працы мірнага часу з баявымі патрэбамі Чырвонай арміі. Стан вайсковай тэхнікі і забясьпечаньне ёю Чырвонай арміі павінна непарыўна ўдасканальвацца. Непасрэднае выкананьне дырэктывы аб удасканаленьні і разьвіцьці тэхнічных сродкаў для арміі ляжыць на адпаведных органах ваенведу, але нельга, аднак, старацца вырашыць гэту задачу толькі ў вузка-армейскіх рамках, бяз удзелу тэхнічных кадраў, якія знаходзяцца ня ў шэрагах арміі.

Дзеля вырашэньня гэтай задачы нябожчык М. В. Фрунзэ сказаў на ўсесаюзнай нарадзе ваенна-навуковых таварыстваў: «Мы павінны праз насаджэньне гурткоў ваенна-навуковага таварыства ў трэстах, у найбольш важных для справы абароны прадпрыёмствах, праз уважлівае вывучэньне нашае прамысловасьці, праз адпаведную апрацоўку навукова-тэхнічных сіл —забясьпечыць такі кірунак у разьвіцьці тэхнікі і прамысловасьці Саюзу, пры якім заўсёды ўлічваліся-б інтарэсы абароны краіны. Надаць такі ўхіл прамысловай тэхніцы, згуртаваць пад лёзунгам абароны Саюзу нашых вынаходцаў, канструктароў, інжэнэраў, правесьці адпаведную масавую ваенную прапаганду—справа вялізнай важнасьці, у чым ваенна-навуковае т-ва можа і павінна ўзяць удзел».

У данны момант наказ М. В. Фрунзэ арганізацыйна аформлен. Ваенна-навуковае т-ва вышла з вузка-армейскіх рамак, бо ўтварэньне таварыства дапамогі абароне—гэта прадпасылка таго аб'яднаньня ўсяе нашае грамадзкасьці, якая павінна ўзяцца за вырашэньне гэтай цяжкай і адказнай задачы.

У тым, што эканамічны рост і становішча тэхнічных сіл нашага Саюзу, бясспрэчна, дазваляюць рэальна ўзмацняць усімі тэхнічнымі сродкамі абароназдольнасьць Саюзу,—мы ўпэўнены. Аб гэтым сьведчыць поўнае адбудаваньне дарэвалюцыйнага ўзроўню нашае прамысловасьці і наліччa ў нас зусім новых відаў прамысловай тэхнікі, аб якіх дарэвалюцыйная Расея не магла і марыць. Мы ўзьнялі вытворчасьць, мы будуем аэрапляны, грузавыя аўтамабілі, трактары, мы шырока разьвіваем радыё-прамысловасьць і разгортваем электра-матора-будаўніцтва і электрыфікацыю. У нас няўхільна разьвіваецца хімічная прамысловасьць. Усе гэтыя віды тэхнікі ў часе вайны, як у нас, так і ў нашага ворага будуць выкарыстаны, як сродкі барацьбы пры вайсковых сутычках. Каб на нас ня ўзволілі нападу, калі мы клапаціліся аб абароне,—наша задача ў момант індустрыялізацыі Саюзу з павялічанай энэргіяй сканцэнтраваць сваю ўвагу на паглыбленьні сучаснай тэхнікі як у існуючых кадрах Чырвонай арміі, так і ў тых масах, якія далучацца да арміі ў ваенны час, Кожны новы трактар ёсьць новае павялічэньне тэхнічнай сілы абароны Саюзу, бо гэты трактар павязе гармату і будзе перавозіць запасы і матар'ялы. Аўта-машыны ў арміі зробяць яе гібкай для перасоўкі і нечаканага ўдару. Электрыфікацыя створыць бар'ер электрыфікаваных дротавых перашкод для ворага. Радыё будзе моцным сродкам кіраваньня арміяй і рупарам да працоўных мас капіталістычных краін дзеля выкрыцьця злачынных замыслаў капіталу.

Такая роля сучаснай тэхнікі ў вайне будучага, такія нашы задачы: на тэхніку ворага адказаць узмацненьнем і ростам сваей тэхнікі.

III сэсія ЦВК СССР.

Праца ўраду Беларускае ССР.

Спрэчкі аб дакладзе тав. Адамовіча.

На вячэрнім пасяджэньні 14 лютага.

МАСКВА, 14-II. Пасьля дакладу Адамовіча ўвечары 14 лютага распачаліся спрэчкі.

Фамін (Разанская губэрня) падкрэсьлівае, што нельга бяз глыбокага абурэньня думаць аб расправе, якую робяць цывілізаваныя «паны» ў сучасны час над беларускім народам. **Няхай голас пратэсту дойдзе да прыгнечаных у Польшчы беларусаў, яўрэяў і інш. нацыянальных меншасьцяў.**

Фэлікс Кон гаворыць: «Нядаўна мне прышлося прысутнічаць на зьезьдзе прадстаўнікоў польскіх сялян у Беларусі і на зьезьдзе польскіх сялян на Валыні. На абодвых гэтых зьездах я чуў, як у адзін голас дэлегаты заявілі: «Наша бацькаўшчына тут, у СССР і мы будзем бараніць гэтую бацькаўчшыну ў выпадку неабходнасьці да апошняй кроплі крыві». Гэтая заява польскіх працоўных, якія знаходзяцца на тэрыторыі БССР, красамоўней за ўсё гаворыць аб правільнасьці палітыкі савецкае ўлады ў нацыянальным пытаньні.

Па думцы **Скарбэка** (УССР), каб мець неабходную гарантыю для мірнага будаўніцтва, **мы павінны напомніць польскаму ўраду аб неабходнасьці правядзеньня ў жыцьцё 7 пункту Рыскага ўгавору, згодна якога польскі ўрад павінен лічыцца з патрэбамі нацменшасьцяў.**

БССР,—гаворыць **Ларын**,—зьяўляецца перадавым бастыёнам СССР. Гэта прымушае нас асабліва чула адносіцца да патрэб Беларусі.

Скрыпнік (УССР) сьцьвярджае, што **БССР, як і УССР, зусім правільна паставіла перад сабою пытаньне аб нацменшасьцях і зусім правільна гэта пытаньне вырашае.** Усе сымпатыі ўкраінскага жыхарства належаць беларускім працоўным масам, будуючым сацыялістычную бацькаўшчыну.

На пасяджэньні 15 лютага.

На ранішнім пасяджэньні 15 лютага цягнуліся спрэчкі па дакладу Адамовіча.

Пятроўскі (УССР) сказаў, што пры царскім рэжыме БССР была самаю адсталаю і прыгнечанаю часткаю дзяржавы. Цяпер, пры дапамозе камуністычнае партыі, рабочае клясы і ўсіх працоўных Саюзу, БССР ідзе нароўне з іншымі часткамі Саюзу, а ў некаторай частцы нас выпераджае. Гэта зьяўляецца адным з найбольш цікавых і гістарычных момантаў.

Жукавец (БССР) заснача, што ў сучасны момант для падняцьця дабрабыту беларускага сялянства неабходна зьвярнуць увагу на культурна-асьветную працу, на дапамогу сельскай гаспадарцы, на палепшаньне працы ў лясных промыслах.

Жарын (БССР) робіць прамову на беларускай мове. Ён зазначае, што з боку Савецкага Саюзу павінна быць аддадзена асаблівая ўвага Беларусі, як сумежнай рэспубліцы.

Стуруа (ЗСФСР) гаворыць, што праца беларускага ўраду заслугоўвае ўхвалы, і **трэба вынайсьці сродкі для далейшага будаўніцтва БССР.**

На словах **Курса** (Немрэспубліка), **прыгнечаныя нацыянальныя меншасьці ў сумежных з СССР краёх пільна прыглядаюцца да дасягненьняў у галіне нацыянальнага, гаспадарчага і культурнага жыцьця саюзных рэспублік, якія ўваходзяць у СССР. У гэтых дасягненьнях прыгнечаныя нацыі бачаць магутнасьць савецкай улады. У іх яны чэрпаюць сілы для барацьбы з сваімі прыгнятацелямі.**

Фабрыцыус (УССР) гаворыць: «Беларускаму ўраду, а таксама саюзнаму неабходна зьвярнуць асаблівую ўвагу на становішча Чырвонае арміі ў сумежнай паласе. У Польшчы і Румыніі прымаюцца ўсе меры, каб васнізаваць жыхарства. Гэтую задачу ня трэба забываць, зьвярнуўшы ў першую чаргу ўвагу на маладое пакаленьне.

Спрэчкі спыняюцца. Абвяшчаецца перапынак да вячэрняга пасяджэньня.

ПРАМОВА тав. ЧАРВЯКОВА.

Чарвякоў (БССР) гаворыць: «Што дае Беларусі ўваход у Савецкі Саюз? **На фоне прыгнечаньня нацыянальных меншасьцяў у Заходняй Эўропе, палітыка Савецкага Саюзу ў адносінах да Беларусі зьяўляецца ідэальнаю. Буржуазея ўсялякімі способамі імкнецца абмаляваць Савецкі Саюз, як край, дзе вярбуюцца шпіёны, агэнты і інш. Працоўныя ўсяго сьвету ведаюць, што Савецкі Саюз ёсьць адзіны ў сьвеце край, дзе нацыянальныя пытаньні барацьбы з прыгнятацелямі вырашаюцца так, як нідзе.**

Мы гаворым адкрыта і проста, што якіх-бы начальнікаў усходніх аддзелаў польскі ўрад не назначаў, усё-ж рэвалюцыйная энэргія беларускіх сялян на Захадзе зломлена ня будзе. Беларускі селянін, адарваны ад свайго краю, з вялікай увагай сочыць за разьвіцьцём сваёй маладой рэспублікі.

Да Кастрычнікавай рэвалюцыі ў беларускага жыхарства ня было ніякіх правоў, грамадзкія групоўкі былі загнаны ў падпольле.

Пасьля Кастрычнікавай рэвалюцыі ўсе лепшыя сілы беларускага жыхарства аб'ядналіся пад штандарам камуністычнае партыі, пад сьцягам ленінскай партыі, якая вядзе Беларусь па шляху сацыялістычнага будаўніцтва.

У зьвязку з прыгранічным становішчам для Беларусі мае вялікае значэньне Чырвоная армія. Мы ўсе яе любім, але ў Беларусі гэтая любоў выяўляецца асабліва моцна. Беларускія рабочыя і сяляне глядзяць на Чырвоную армію, як на свайго вызваліцеля і абаронцу.

ЗАКЛЮЧНАЕ СЛОВА тав. АДАМОВІЧА.

Вечарам 15 лютага заслухоўваюць заключнае слова Адамовіча. Ён зазначае, што не зважаючы на ўсе станоўчыя дасягненьні, ня трэба забываць аб тых цяжкіх абставінах, у якіх жыве БССР. БССР мае буйныя дасягненьні толькі дзякуючы дапамозе ўсяго Савецкага Саюзу і камуністычнае партыі і мы маем права спадзявацца, што і ў далейшым Беларусі будуць падаваць такую-ж дапамогу, дзякуючы якой умацоўваецца дыктатура пралетарыяту. **Дзякуючы свайму становішчу на мяжы з капіталістычнымі краямі, Савецкая Беларусь самым фактам свайго існаваньня зьяўляецца лепшым агітатарам сярод працоўных мас, якія знаходзяцца пад капіталістычным прыгнечаньнем. Будзем умацоўваць сацыялізм у Беларусі і гэтым парушаць капіталістычны сьвет** (воплескі).

Праэкт рэзалюцыі па дакладзе Адамовіча.

Ад імя групы членаў ЦВК'а Іваноў—сэкратар прэзыдыуму Саюзнага Савету,—падае праэкт рэзалюцыі па дакладзе беларускага ўраду, у якім адзначаюцца дасягненьні БССР ва ўсіх галінах будаўніцтва—гаспадарчага, нацыянальнага, культурнага і палітычнага. Паасобным галасаваньнем членаў Савету Нацыянальнасьцяў і Саюзнага Савету абвешчаны Івановым праэкт рэзалюцыі ўхваляецца за аснову і перадаецца ў камісію. У склад камісіі абіраецца 31 таварыш. Старшыня камісіі—Томскі.

Даклад тав. Крыленкі.

аб зьменах крымінальнага заканадаўніцтва.

МАСКВА. 15-га лютага на вячэрнім пасяджэньні сэсія ЦВК заслухала даклад т. Крыленкі аб зьмене асноў крымінальнага заканадаўніцтва СССР і саюзных рэспублік. Крыленка каротка кажа пра гісторыю ўзьнікненьня думкі аб зьмене асноў крымінальнага заканадаўніцтва СССР і саюзных рэспублік.

Праэкт зьмен абмяркоўваўся на ранейшай сэсіі ўсесаюзнага ЦВК, але ня быў канчаткова зацьверджан сэсіяй, бо быў разасланым па заключэньне саюзных рэспублік.

Крыленка зазначае, што падрабязна абмяркаваць прычыны і ўстанавіць рэдакцыю новых артыкулаў досыць цяжка на пленарным пасяджэньні сэсіі. З гэтае прычыны дэталёвае абмеркаваньне ўсіх зьмен трэба перанесьці ў камісію, складзеную сэсіяй.

У другой частцы вячэрняга пасяджэньня сэсія заслухала даклад Красікава аб праекце палажэньня наконт дзяржаўных контр-рэвалюцыйных і асабліва небясьпечных для СССР злачынстваў проці парадку кіраўніцтва.

16-га лютага на ранішнім пасяджэньні Савет Нацыянальнасьцяў і Саюзны Савет асобна абмяркоўвалі даклады Крыленкі і Красікава. Для падрабязнага абмеркаваньня паправак да праектаў асобна абраны дзьве камісіі.

ПОЛЬСКА-НЯМЕЦКІ КАНФЛІКТ ЗАЦЯГВАЕЦЦА.

Польская гандлёвая дэлегацыя пакінула Бэрлін.

БЭРЛІН, 15-II. Старшыня польскае дэлегацыі на перамовах наконт утварэньня гандлёвага нагавору з Нямеччынаю Рандзінскі перадаў нямецкаму міністэрству замежных спраў адказную ноту, якая адхіляе нямецкую прапанову да перарыву перамоў разглядзець пытаньне аб праве пасяленьня грамадзян аднае дзяржавы на тэрыторыі другое. Нота паведамляе пра выезд польскае дэлегацыі, а гэта значыць—пра канчатковы разрыў перамоў. Польская дэлегацыя сёньня афіцыйна распушчана. Сябры дэлегацыі часткаю сёньня, а часткаю заўтра пакідаюць Бэрлін.

Польшча спадзяецца на падтрыманьне Англіяй.

БЭРЛІН, 15-II. Орган Штрэзэмана «Тэгліхэ Рундшаў» зазначае, што Польшча распаўсюджвае чуткі аб згодзе Англіі даць ёй дапамогу. Газэта падкрэсьлівае, што абвострапьне дачыненьняў між Лёндонам і Масквою павялічвае ў Варшаве надзеі на ангельскую дапамогу. «Але ангельцы,—зазначае газэта,—вельмі вялікія дзяльцы, каб давярацца беспарадачнай гаспадарцы Польшчы».

НОВАЯ ВЫСЫЛКА НЕМЦАЎ З ПОЛЬСКАЕ СІЛЕЗІІ.

БЭРЛІН. З польскае Сілезіі выслана яшчэ 15 немцаў—буйных прамыслоўцаў.

Польска-нямецкія адносіны ў зьвязку з гэтым яшчэ больш абвастраюцца.

Сэнсацыйнае зьяўленьне Пілсудзкага ў сойме.

ВАРШАВА, 15-II. Друк жвава абгаварвае зьяўленьне Пілсудзкага ў сойме. Водлуг агульнае думкі сойм вёў сябе так, як вучні перад зьяўленьнем у клясе дырэктара. Пакуль у сойме сядзеў Пілсудзкі, была цішыня. Калі-ж ён вышаў, дык узьняўся шум. Усе зьвярнулі ўвагу на тое, што Пілсудзкі трымаў у руцэ паперу, перавязаную істужкаю. Водлуг здагадак друку, гэта быў дэкрэт прэзыдэнта аб дачасным зачыненьні сэсіі сойму, якую меркавалася абвясьціць, калі-б ураду было выказана недавер'е.

Разгром рабочага руху ў Літве.

У Літве арыштавана 28 выдатных дзеячоў рабочага руху. 16 прафсаюзаў зачынена.

Чаканьне „высокаСтаўленых гасьцей“ у Коўні.

КОЎНЯ, 13-2. Газэта «Ідышэ Штымэ» паведамляе, што да надыходзячай 16 лютага ўрачыстасьці з прычыны ўгодак незалежнасьці Літвы чакаюць прыезду ў Коўню прадстаўнікоў Англіі і Злучаных Штатаў.

У палітычных колах іх прыезду надаецца вялікае значэньне, асабліва ў зьвязку з чуткамі аб ролі ангельскага пасланьніка ў Прыбалтыцы ў польска-літоўскіх дачыненьнях.

Прапанова Куліджа будзе адхілена Францыяй.

ПАРЫЖ, 15-II. Пярэчаньні Англіі, Італіі і Японіі супроць прапановы Куліджа аб новым скарачэньні марскіх узброеньняў даюць французскаму друку, уключаючы і сацыялістычны, магчымасьць адкрыта пісаць аб тым, аб чым раней пісалася ў замаскаваным выглядзе.

«У свой час,—піша «Фигаро»,—Францыя згадзілася аддаць Англіі нямецкі флёт без кампэнсацыі. У падзяку за гэта францускі флёт у Вашынгтоне скарацілі. У Вашынгтон мы больш ня пойдзем».

Бяз СССР не абыйсьціся.

ПАРЫЖ, 12-II. Прадстаўнік Францыі ў Лізе Нацый Поль Бонкур у гутарцы з прадстаўніком агэнцтва Гавас у Жэневе наконт прапановы Куліджа аб далейшым абмежаваньні марскіх узброеньняў заявіў наступнае: «Мне ўласна здаецца вельмі невыгодным ізаляваны абгавор толькі вялікімі дзяржавамі пытаньня аб адной толькі галіне ўзброеньняў. Я выказваю жаль з прычыны адсутнасьці на сэсіі падрыхтоўчае камісіі СССР, удзел якое неабходзен для дасягненьня каштоўных вынікаў працы камісіі. Я лічу, аднак, што магчымасьць зрабіць новую спробу прыцягнуць да гэтае справы СССР узьнікае не раней, чымся пасьля скончэньня сэсіі склікаемае на 20-га сакавіка падрыхтоўчае камісіі аб разброеньні, і ў тым выпадку, калі гэтая камісія ўстановіць дакладную праграму працы канфэрэнцыі аб разброеньні.

Посьпехі кантонскіх войск у правінцыі Чжэцьзян.

АНГЛІЯ ПАСЫЛАЕ Ў ШАНХАЙ НОВЫЯ ПАЛКІ.

Уваход мукдэнскіх войск у правінцыю Хэнань.

Стычкі мукдэнцаў з войскам У-Пэй-Фу.

ПЕКІН, 12-II. Згодна паведамленьняў друку, прасоўваньне мукдэнцаў у Хэнань сустракае вялікія перашкоды. На поўначы ад Хэнані між мукдэнцамі і войскам У-Пэй-Фу адбылося ўжо некалькі боек. Каля Фын-Ло-Чэна (у 30 клм. на поўнач ад Чанто) два палкі У-Пэй-Фу пярэчылі ўваходу мукдэнцаў і былі імі абязброены.

Чырвоныя пікі (атрады сялянскае самаабароны) у стычках з мукдэнцамі ў раёне Чанто страцілі каля 2000 чал. забітых.

Войска У-Пэй-Фу пакідае Хэнань.

ПЕКІН, 14-II. Друк паведамляе, што сілы мукдэнцаў, якія ўвайшлі ў правінцыю Хэнань, складаюць каля 2000 чалавек. Часьці войск У-Пэй-Фу адышлі на поўдзень.

Рознагалосьсі на нарадзе генэралаў У-Пэй-Фу.

ПЕКІН, 14-II. На нарадзе генэралаў У-Пэй-Фу ў Чанчжоў узьнікла рознагалосьсі. Частка выказвалася за супрацоўніцтва з мукдэнцамі, частка выступала супроць. Згоды не дасягнута.

ХАНЧЖОУ НАПЯРЭДАДНІ ЗАХОПУ КАНТОНЦАМІ.

ПЕКІН, 14-II. Згодна паведамленьняў агэнцтва Тохо, войскі Сун-Чуан-Фана, якія адступілі да Фуй-Юану, дэмаралізаваны. Заняцьце Ханчжоу (сталіца Чжэцзяна) нацыянальнымі войскамі лічыцца няўхільным.

42.000 ангельскага войска ў Шанхаі.

Прыбываюць новыя часьці.

НЬЮ-ЁРК, 13-II. Шанхайскі карэспандэнт «Ассошыэйтэд Прэсс» паведамляе аб прыбыцьці з Калькуты двух батальёнаў Пэнджабскага палка.

Думаюць, што ў працягу тыдню лік ангельскіх войск у Кітаі складзе 40.000 пяхоты і 2.000 чалавек у артылерыйскіх і дапаможных часьцях.

Стан перамоў О'Малі з Чэнам.

ЛЁНДАН. 15-II. Агэнцтва Рэйтэр паведамляе: «У апошняй тэлеграме ад О'Малі зазначаецца, што падпісаньне згоды адбудзецца ў бліжэйшым часе».

„Кітай ня ўступіць перад сілаю зброі“.

Адказ прадстаўніка Кітаю ў Лізе на мэмарандум Чэмбэрлена.

БЭРЛІН, 14-II. Прадстаўнікі Кітаю ў Лізе Нацый Чжан-Цзо-Чу перадаў прадстаўніком друку пісьмовую заяву, якая зьяўляецца адказам на ноту Чэмбэрлена, сэкратарыяту Лігі Нацый наконт ангельскае палітыкі ў Кітаі. «Я ўрачыста заяўляю,—гаворыць у лісьце,—што 400 млн. кітайцаў, якія бароняць сувэрэнітэт Кітаю, ніколі ня ўступяць сіле зброі. Кітайцы ніколі не падпарадкуюцца волі Англіі і да тае пары, пакуль Англія ня зьменіць сваёй палітыкі, будзе цягнуцца і антыангельскі байкот».

Новыя супроцьсавецкія выпады ў Англіі.

Кансэрватары дзейнічаюць у саюзе з расейскай белагвардзейшчынай.

МАСКВА, 16-II. У сёньнешнім нумары «Праўды» зьмешчан артыкул з вынятками з дакумэнтаў, якія выкрываюць процісавецкую працу ў Англіі, разьлічаную на канфлікт між народамі СССР і Англіі.

Правадырамі варожае СССР групы зьяўляюцца: ва ўрадзе—Чэрчыль, Біркенхед і Джойнсон Хікс (міністр унутраных спраў), з якім, між іншым, мае сувязь царскі авантурыст Саблін; у парляманце-ж героем гэтае кампаніі зьяўляецца дэпутат Лёкер Лемпсон, ранейшы афіцэр, прыхільнік Калчака. Ён разам з генэралам Ноксам зьяўляецца арганізатарам кампаніі па зрыву дачыненьняў з СССР.

«Праўда» у зьвязку з гэтым друкуе тэкст дакумэнтаў Лёкера Лемпсона і Сабліна. Яны вымышляюць літаратуру проці Савецкага Саюзу. У гэту літаратуру ўваходзіць брашура пад загалоўкам «Зруйнаваньне Брытанскае імпэрыі».

Наконт гэтае брашуры Саблін піша так: «Брашура зараз страціла цікавасьць. Патрэбна што-небудзь больш сьвежае і сэнсацыйнае», Лёкер Лемпсон зазначае Сабліну, што для ангельцаў патрэбна больш прыемнае чытаньне.

Белагвардзейцы задумалі выдаць лістоўкі для распаўсюджаньня іх у вялікім ліку па ўсёй Англіі.

«Праўда» зьмяшчае тэкст лістоўкі: «Няўжо саветы будуць кіраваць Брытаніяй? Ці доўга яшчэ будзем атрымліваць загады з Масквы? Ці доўга яшчэ чырвоныя нядзельныя школы будуць псаваць душы нашых дзяцей і рыхтаваць ангельскіх бязбожнікаў? Ці доўга яшчэ чырвонае золата будзе падтрымліваць анархію, насаджваць забастоўку па ўсёй Брытанскай імпэрыі?

Зразумейце, нарэшце, што чырвоныя ніколі не заспакояцца. Яны—вашы ворагі. Няўжо вы дапусьціце, каб гэта разьвівалася далей? Ці вы ўжывіцё ўсе захады і дапаможаце выгнаць, нарэшце, чырвоных?

Ваша дапамога можа выявіцца ва ўласнай працы, грашовых ахвяраваньнях, выкарыстаньні вашага ўплыву і розным падтрыманьні кампаніі выгнаньня чырвоных.

Зварочвайцеся па ўсіх справах да Лёкера Лемпсона, сябра парляманту, арганізатара выгнаньня чырвоных».

Апроч таго, Саблін мае рэгулярныя зносіны з сябрамі ангельскага ўраду. Напрыклад, ён перадае Гірсу: Мне давялося ўчора гутарыць на тэму аб кампаніі Лёкера Лемпсона з адным з таварышаў міністра. Апошні растлумачыў, чаму ангельскі ўрад ня хоча ў сучасны момант зрываць зносін з СССР, хоць уважліва сачыць за кампаніяй Лёкера Лемпсона».

У перапісцы з белагвадзейцамі Саблін піша: «У апошні час наша паралельнае дыплёматычнае пасольства ізноў паступова забірае сабе карыстаньне фактычнымі правамі і сустракае фактычнае прызнаньне з боку брытанскае ўлады. Калі, нарэшце, выганім савецкіх агентаў, наша пасольства ізноў аўтаматычна адновіцца ў сваім становішчы».

«Час спыніць,—піша «Праўда»,—нячуванае цкаваньне проці Савецкага Саюзу. Проці гэтае зладзейскае палітыкі будуць пратэставаць усе прыхільнікі добрасуседзкіх дачыненьняў між народамі».

Заснаваньне сусьветнае Лігі барацьбы з імпэрыялізмам.

НА АНТЫІМПЭРЫЯЛІСТЫЧНЫМ КАНГРЭСЕ.

БЭРЛІН, 15-II. Апошняе пасяджэньне кангрэсу «Лігі барацьбы супроць прыгнечаньня каленіяльных народаў» адбывалася 14-га лютага ўвечары.

Выступаўшых з дакладам па арганізацыйных пытаньнях Мюнцэнберг заявіў: «Кангрэс перавысіў усе чаканьні. Найпершаю задачаю зьяўляецца актыўная дапамога Кітаю супроць краёў, якія нападаюць на Кітай. Мы арганізуем у міжнародным абхваце кампанію сходаў і дэманстрацый, а таксама байкоту».

Потым кангрэс аднагалосна ўхваліў прапанову аб заснаваньні Сусьветнае Лігі барацьбы супроць імпэрыялізму, супроць прыгнечаньня каленіяльных народаў і наступу на нацыянальнае вызваленьне. Пасьля таго, як Фімэн выгукнуў 3 разы «ура» адзінству прафруху, усе прадстаўнікі рабочых арганізацый запялі Інтэрнацыянал.

Потым кангрэс аднагалосна ўхваліў маніфэст з заклікам да ўсіх прыгнечаных народаў і спачуваючых далучыцца да Лігі. Месца знаходжаньня лігі і яе бюро абраны Парыж. У сталы выканком лігі абраны: Ленсбэры, Фімэн і інш. Галяндзкаму ўраду паслана тэлеграма з патрабаваньнем амністыі ў Інданэзіі. Была таксама аглошана тэлеграма старшыні ўсеіндыйскага нацыянальнага кангрэсу, якая вітае кангрэс Лігі і прапануе ўсялякую дапамогу міжнароднай барацьбе супроць тыраніі імпэрыялістаў.

Заключнае слова сказаў Фімэн. «Стварэньне нашае Лігі,—сказаў ён,—гістарычная падзея. Ні адна партыя ня мае ў Лізе пераважаючага ўплыву, але **абуджэньне каленіяльных народаў і ўвесь ход падзей, які прывёў да гэтага кангрэсу, абавязаны расейскай рэвалюцыі. Таму мы з удзячнасьцю ўспамінаем у сучасны момант аб людзях, якія зрабілі расейскую рэвалюцыю і кіравалі ёю».**

Пад гучныя воплескі і сьпевы Інтэрнацыяналу кангрэс зачыніўся.

У Саюзе ССР.

Перадача лясоў мясцовага значэньня ў РСФСР.

МАСКВА, 14-II. Фактычная перадача лясоў мясцовага значэньня з дзяржаўнага ляснога фонду скончылася, за выключэньнем некаторых раёнаў Сібіру, Дальня-Усходняга краю і крайняй поўначы, дзе гэтае пытаньне ня мае вострага значэньня. Згодна падлікаў Наркамзема РСФСР, канчатковыя вынікі перадачы лясоў гэткія: на 20 студзеня сялянам перададзена 20.548 тыс. гэктараў леса, земорганам—7.204 тыс. гэктараў. Усяго перададзена 27.752 тыс. гэктараў. У Сібіру і на крайняй поўначы падрыхтавана да перадачы 4.851 тыс. гэктараў. У агульным выніку з дзяржаўнага фонду сялянам і ў земфонд будзе перададзена каля 32.600 тыс. гэктараў лесу.

Зьмены ў парадку самаабкладаньня сялянства ў РСФСР.

МАСКВА, 14-2. Міжведамсьцьвенная нарада падала праэкт закона аб самаабкладаньні сялянства на культурна-гаспадарчыя патрэбы. Праэкт захоўвае прынцып дабраахвотнасьці самаабкладаньня, уводзячы папраўку, што пастановы сходкі ці агульнага сходу зьяўляюцца абавязковымі для ўсіх членаў пасёлішча. Гэтая папраўка выклікана тым, што дасюль наглядалася ўхіленьне кулацкіх і заможных колаў ад удзелу ў самаабкладаньні на культурна-асьветныя патрэбы вёскі. Сродкі, якія паступаюць у парадку самаабкладаньня, могуць выдавацца, згодна праэкту, выключна толькі на тыя мэты, для якіх яны зьбіраліся.

Новая плата ў вышэйшых навуч. установах РСФСР.

МАСКВА. Народны Камісарыят Асьветы РСФСР распрацоўвае зараз інструкцыю аб узыманьні платы ў вышэйшых навучальных установах і тэхнікумах па новым тарыфе, зацьверджаным нядаўна Ўсерасейскім ЦВК. Кампанія па абкладаньні платай студэнтаў распачнецца ў бліжэйшыя дні.

Максымум абкладаньня платаю будзе для рабочых і служачых устаноўлены ў 255 р. у год, а ў тэхнікумах—150 руб. Для асоб вольных прафэсій (вольнапрактыкуючыя дактары, члены калегіі абаронцаў і інш.) максымум абкладаньня ў ВУЗ'ах устаноўлены ў 350 руб. у год і ў тэхнікумах—150 р.

Урэшце, для асоб, пражываючых на непрацоўныя прыбыткі, максымум абкладаньня можа быць павышаны да 550 руб. і 400 рублёў у год.

Машына-аўтамат для вырабу маргарыну.

ЛЕНІНГРАД, 13-II. Ленінградзкі інжэнэр Сувораў вынайшоў машыну-аўтамат для вырабу маргарына. Новая машына выконвае ўвесь вытворчы працэс і выпушчае маргарын у выглядзе плітак, вагою ад кілё да 100 грам з упакоўкай у пэргамэнтнай паперы. Аўтамат кожныя 3 хвіліны выпушчае 3 кілё маргарыну. Па сваёй канструкцыі аўтамат вельмі нескладаны.

Маразы ў Крыме.

СЕВАСТОПАЛЬ, 13-II. Другі тыдзень стаяць вялікія маразы, якія дасягаюць на адкрытых мясцох 15 градусаў. Сьнегу няма. Узьнікаюць сур'ёзныя небясьпекі за стан засеваў.

Рацыяналізацыя прадпрыёмстваў Азнафты.

БАКУ, 11-II. На мэханічным заводзе імя Шмідта (падсобнае прадпрыёмства Азнафты) пушчана ў ход паўтонная электраплавільная печ.

Радыёстанцыя ў Ташкенце.

ТАШКЭНТ, 11-II. Сёньня начала працаваць ташкенцкая шырокавяшчальная радыёстанцыя—трыццаць пятая ў СССР. Радыус дзейнічаньня станцыі па дэтэкторны прыёмнік—400 кілёмэтраў.

Сібірскія чубараўцы.

ЧЫТА, 15-2. У вёсцы Сайнікава, Срэценскае акругі каля 20 вясковых хуліганаў, у тым ліку 3 камсамольцы, напалі на адну дзяўчыну, якая прышла на спэктакль у народны дом з другое вёскі, і па чарзе згвалцілі яе.

Абуранае сялянства ваколічных вёсак патрабуюць як найхутчэйшага разбору справы і належнае кары для злачынцаў.

— **Самы магутны цягнік у СССР.** Ленінградзкі завод „Красный Путиловец“ выпусьціў цягнік сыстэмы памёршага прафэсара Гаеўскага. Новы цягнік—самы магутны ў СССР і разьвівае хуткасьць у 120 кілёмэтраў у гадзіну.

— **Запасы вугля ў СССР.** Агульны запас вугля ў нетрах СССР вылічан спэцыялістамі ў 474 міліярды тон (тона—61 пуд.). Па багацьцю вугальны запасаў СССР займае 4-е месца ў сьвеце.

Нячуваны ўціск пілсудчынай працоўных Заходняй Беларусі.

Голад у Заходняй Беларусі.

Недарод 1926 г. на Зах. Беларусі ня ёсьць выпадковае зьявішча. Недарод гэты мае хранічны характар і цягнецца ўжо да чатырох гадоў, з кожным годам робячыся ўсё больш пагражаючым. Прычынай гэтых хранічных недародаў зьяўляецца сямігодняе грабежнае гаспадараньне польскіх паноў на Зах. Беларусі. Эканамічны вызыск, палітычнае і нацыянальнае прыгнячэньне давялі край да руіны, высмакталі ўсе жывыя сокі насельніцтва, зруйнавалі гаспадарку, земляробскі інвэнтар, абясьсілілі селяніна. З-за недахвату зярна ў гэтым годзе шмат дзе незасеяна азіміна, так што ў будучым годзе голад можа разьвярнуцца ва ўсю шыр, па ўсім краі.

Фашыстаўскі ўрад ніякай дапамогі не дае і ня думае яе даць для шырокіх галадуючых сялянскіх мас. Мала таго, урад павялічвае падаткі, урад будуе новы бюджэт, за кошты ускосных падаткаў. Праўда, урадам выдана 1.750.000 злотых для месц, закранутых недародам. З гэтых грошаў 600.000 папала ў кішэні вялікіх уласьнікаў віленскіх млыноў, а рэшта пайшло ў абшарніцкія арганізацыі на манер—«земляробскі сындыкат». Абшарнікі на гэтыя грошы будуць закупляць збожжа для спэкуляцыі, а незаможнае насельніцтва будзе паміраць з голаду, ня маючы за што купіць.

Рэч зразумелая што ўрад, (у якім тры міністры буйныя абшарнікі) праводзе палітыку на карысьць буйных землеўласьнікаў, ня гледзячы на тое, што становішча шырокіх сялянскіх мас, захопленых хранічным недародам, робіцца ўсё больш катастрафічным.

Так, экспортная палітыка ўраду вядзецца на карысьць абшарнікаў,—урад дазволіў абшарніках вывозіць збожжа заежы, цяпер сам закупляе па шмат даражэйшай цане. Гэтая палітыка давяла да таго, што цяпер на Зах. Беларусі збожжа шмат схадней выпісаць па Ўгаршчыне, чым купіць на месцы.

Недахоп даных скрывае сапраўднае жудаснае становішча на галадуючай беларускай вёсцы. Буржуазная прэса і польская статыстыка зусім зумысьля скрываюць і маўчаць аб пагрозе голаду. Аднак, час ад часу прабіваюцца ноткі жаху перад гэтай пагрозай. Вось што піша «Курьер Віленскі»: «Насяленьне, пацярпеўшае ад гэтае катастрофы, ня толькі ня ў сілах выплачваць падаткі, але ня мае магчымасьці задаволіць свае найбольш элемэнтарныя патрэбы, зьвязаныя з гаспадаркай на ральлі. Шмат у якіх гмінах насяленьне зусім ня мае збожжа на пасеў.

«Слова» пішучы аб голадзе на Зах. Беларусі, адзначае: «у зьвязку з прыбліжаючайся вясной патрэбна як найдалей ідучая дапамога, бо безнадзейная сытуацыя на вёсцы гвалтоўна патрабуе тэй дапамогі. Уласных сіл і сродкаў ужо не хапае. Сытуацыя больш, як пагражаючая».

Перанаселеньне беларускай вёскі, якое ня мае цяпер выхаду ані за межы, ані ў гарады, адчуваецца асабліва востра цяпер. Надмер люднасьці ў вёсцы даходзе 50 проц. Працы нідзе ніякай няма. На ўсе работы, як прыкладам лясныя распрацоўкі, а нават на старажоў у гміны (воласьць) прывозяцца рабочыя з Польшчы. Аднак абшарнікі з гэтым ня лічацца і ў зьвязку з недародам выкідаюць на голад парабкоў і іншых работнікаў. «Слова піша»: у пачатку студзеня гэтага году з прычыны нявысказанай труднай сытуацыі і стану тутэйшых гаспадарак усе іх уласьнікі змушаны былі адказаць працу сваім парабком і другой службе.

Неўраджай асабліва вялікі на Віленшчыне. Згодна даных мэмарыялу Віленскага ваяводы ў 39 гмінах віленскага ваяводзтва ўраджай не перавышае 30 проц. нармальнага ўраджаю; у 27 гмінах ураджай не перавышае 50 проц., а наогул недарод выражаецца ў 25 проц. Гэтыя даныя зразумела далёка няпоўныя не дакладныя.

Найбольшы недарод у паўночна-усходніх паветах Зах. Беларусі. Прыкладам, у Пастаўскім павеце сёлетні збор даў гэткі процант нармальных збораў ураджаю: жыта—28,7 проц., аўса —51 проц. і ячменю—64.5 проц. На пражыцьцё для 90 тысячаў душ насяленьня павету трэба найменш 196 тыс. квінталаў жыта,—а сабралі ня больш як 63.000, так што агульны недабор жыта—133 тысячы квінталаў.

Ня лепш становішча і ў Ашмяншчыне, дзе катастрофа недароду захапіла ўсю паўдзённа-заходнюю частку павету. І жыта, і авёс тутака дашчэнту прапалі—з засеянага пуда жыта сабралі ад аднаго з паловай да двух пудоў.

Такія жахлівыя даныя з малымі зьменамі можна дапасаваць і да іншых паветаў Зах. Беларусі. Усё гэта стварае становішча вельмі пагражаючым. Голад шырыць зубы ўжо ў шмат мясцох. Патрэбна неадкладная дапамога.

Л. Жыцень.

Канфіскацыі беларускага друку.

Па распараджэньню віленскага камісара ўраду, канфіскаваны № 3 беларускае газэты «Народны Звон» за перадавіцу пад назвай: «Да культурнай працы» і за зьмяшчэньне рэзалюцыі галоўнае ўправы беларускае школы ў Вільні і пратэсту віленскага цэнтральнага гуртка таварыства беларускае школы проціў уціску беларускага руху.

Усьлед за гэтым сканфіскаваны і № 4-ты газэты «Народны Звон».

Сканфіскаваны таксама №№ 1, 2 і 4 газэты «Наш Голас». З 5-ці нумароў гэнае газэты, сьвет убачылі толькі два нумары: 3-ці і 5-ты.

Сапраўдных агэнтаў дэфэнзывы польскі ўрад не «выкрывае».

У зьвязку з правакацыйным нападам фашысцкага ўраду Польшчы на дэпутата незалежнае сялянскае партыі Ваявудзкага, польская часопісь «Наша Вольнасьць» (№ 3) піша, што найвыдатнейшыя польскія палітыкі: Васілеўскі, Касьцялкоўскі, спэц па справах нацменшасьцяў—палкоўнік Славэк, Палякевіч, Младкоўскі, а нават новасьпечаны міністар поштаў—Мэдзінскі (дэпутат «Вызваленьня») і рэдактар органу пілсудчыкаў «Глос Правды»—Стпічынскі, працавалі беспасрэдна, або супрацоўнічалі з II аддзелам генэральнага штабу (дэфэнзыва).

Пратэсты, узносы, выклікі.

Пратэст навуковых працаўнікоў СССР.

ДА ВУЧОНЫХ УСЯГО СЬВЕТУ.

Другі Ўсесаюзны зьезд навуковых працаўнікоў, які прадстаўляе 14.000 дзеячоў навукі, акадэмікаў, прафэсароў, настаўнікаў вышэйшай школы, членаў навукова-дасьледчых установ і інш. з Масквы, Ленінграду, Харкава, Кіева, Адэсы, Томска, Ташкента, Сімферопаля, Казані, Саратава, Днепрапятроўска, Эрывані і інш. падымае абураючы голас пратэсту супроць прасьледваньняў польскім урадам мас беларускага народа, які змагаецца супроць сацыяльнага і нацыянальнага прыгнечаньня, існуючага ў сучаснай Польшчы.

Гэта палітыка нацыянальных прыгнечаньняў павінна выклікаць тым большае абурэньне, што пераможніцкая рэвалюцыя, разьбіўшая царскую турму народаў, забясьпечыла незалежнасьць самай Польшчы і што палітыка нацыянальнага прыгнечаньня беларусаў, украінцаў і іншых нацыянальных меншасьцяў у Польшчы адраджае тыя мэтады, якімі ў свой час царызм прабаваў задушыць польскі народ.

Зьезд выказвае ўпэўненасьць, што ніякімі рэпрэсіямі ня ўдасца затрымаць адраджэньня і ўздыму беларускіх працоўных мас і зьвяртаецца з заклікам да вучоных усіх краін далучыцца да пратэсту супроць прасьледваньняў часткі беларускага народу, адрэзанай імпэрыялістычным кардонам ад Беларускай рэспублікі, якая свабодна разьвіваецца і ўмацоўваецца ў братэрскім Саюзе Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік.

Дапамагаем сваім заходнім братом.

[Ліст з Бабруйшчыны].

Падзеі ў Заходняй Беларусі: зьдзекі над працоўным беларускім людам з боку польскіх паноў, несьцярпімы прыгнёт над сялянамі беларусамі Заходняй Беларусі не маглі не ўскалыхнуць сялянскія гушчы нашай акругі.

З вялікім абурэньнем пратэсту сустракае сялянства паведамленьні аб тых нябывалых зьдзеках.

З усіх канцоў акругі нясуцца сялянскія пратэсты, у якіх сялянства рашуча патрабуе спыненьня зьвярыных распраў над беларускім народам.

«Мы патрабуем вызваленьня ўсіх заарыштаваных сяброў Беларускай Грамады. Мы пасылаем праклянцьце панскім катам. Мы верым цьвёрда, што той прыгнёт толькі ўскорыць вызваленьне заходніх братоў»,—заяўляе сялянства Бабруйшчыны ў сваіх рэзалюцыях.

І даведаўшыся аб тым, што бяднейшае сялянства Заходняй Беларусі перажывае голад, сялянства Бабруйшчыны імкнецца ўсімі сіламі дапамагчы сваім заходнім братом. З усіх куточкаў акругі ідуць ахвяраваньні ў карысьць галадуючага сялянства Заходняй Беларусі.

Сяляне вёскі Коўбча, напрыклад, сабралі ў карысьць галадуючага сялянства Заходняй Беларусі 5 руб. 50 кап., Любоніцкія сяляне—22 рублі, Рыскаўскія—8 руб. 17 кап. Нават і вучні Рыскаўскае школы не засталіся без удзелу у гэтай справе, яны таксама сабралі колькі маглі.

Па Клічаўскаму раёну праведзена ўжо да 15 сялянскіх сходаў, прысьвечаных дапамозе сялянству Заходняй Беларусі і да гэтага часу паступіла ўжо ахвяраваньняў да 50 руб.

Рабочыя савхозу Нясята сабралі 13 рублёў. Там, дзе ня было грошай, сялянства ахвяравала на дапамогу сваім братом усё, што магло: сала, яйкі і г. д.

Гэта толькі першыя зьвесткі, а ахвяраваньні з кожным днём узрастаюць. Усе шырэй і шырэй разгортваецца братэрская дапамога нашых сялян сваім прыгнечаным братом.

Сялянства заклікае ў сваіх рэзалюцыях усіх працоўных быць на чаку, узмацніць баявую абароназдольнасьць нашага тылу. Яно заклікае ўсіх да ўступленьня ў шэрагі Авіяхіму.

«Мы ўсе, як адзін, у патрэбную хвіліну пойдзем на дапамогу нашым братом, які вядуць барацьбу за поўнае вызваленьне»,—гавораць рабочыя-сяляне савхозу Нясята ў сваей рэзалюцыі.

«Мы ўсе ўступаем у таварыства саюзнай абароны»,—заявілі грамадзяне-рабочыя мястэчка Сьвіслачы на агульным сходзе.

Усё гэта разам узятае сьведчыць аб тым, што наша сялянства ўсімі сіламі імкнецца дапамагчы сваім прыгнечаным братом. **А. Д.**

З мястэчак і вёсак Случчыны прыходзяць новыя і новыя весткі аб сходах сялян, сялянак, сяброў прафсаюзаў аб масавых мітынгах пратэсту, аб зборах дапамогі. Рабочыя савгаса Рыме сабралі 35 р.,

Камітэт узаемадапамогі в. Урэчча на падставе пастановы сялян прыступіў да збораў.

Сходы ў мястэчках **Капылі, Цімкавічах, Пясочнае в. Пацэйкі в. Бабоўня, в. Крываселкі, в. Паўстынь** (Слуцкага раёну), **у м. Старобіне, у м. Любані** пастанавілі распачаць зборы дапамогі.

Ячэйка Мопру пры Слуцкім Акружкоме сабрала 55 руб 3 к.

Супрацоўнікі Слуцкага Аддзяленьня БДВ уносяць 4 руб. 90 к.

Гарадзкі Слуцкі камітэт узаемадапамогі сабраў шляхам кружачнага збору 115 руб.

І. Башнеў па выкліку т. Елізаровіча ўносіць 5 р. і выклікае т. т. Шэйніка, Вербу, Цэйтліна (дзяржгандаль), Шмукляроўскага, Рогускага (совторгфлёт) і Турэцкага (лесбел).

Па вёсках Рудзіцкага сельсавету распачаўся збор на карысьць уціскаемых братоў Заходняй Беларусі. Сялянства дае зярно, грошы, лён, цыбулю і г.д.

Рабочыя і служачыя Мазырскага сельска-гаспадарчага т-ва „Восход", Старобінскага раёну ўносяць 5 р. 70 к. і заклікаюць пайсьці за іх прыкладам усе сельска-гаспадарч. тав. БССР.

Вучні Мелкаўскай школы, Старобінскага раёну ўносяць 2 р. 98 к. і заклікаюць зрабіць тое самае іншыя школы раёну.

Вучні Доўгаўскае школы і сяляне гэтага-ж сельсавету ўносяць 4 р. 13 к.

Сяляне вёскі Мглё, Самахвалвіцкага раёну ўносяць 4 р. 41 к.

Чэрвенскі райком Мопр'у сабраў сярод насельніцтва 167 р. 51 к.

У Гомелі сабрана дабрахвотных ахвяр на суму 445 руб.

Служачыя беларускага саюзу саматужніцкіх таварыстваў уносяць 15 руб.

Паход на Беларускую школу ў Зах. Беларусі.

Пасьля разгрому Грамады і арышту яе галоўных кіраўнікоў, польскі фашысцкі друк зьвярнуў асаблівую ўвагу на „Таварыства Беларускае Школы" ў Вільні, якое, па думцы польскага фашысцкага друку, увесь час знаходзілася пад моцным уплывам Беларускае Сялянска-Рабочае Грамады і пасьля разгрому апошняй, не зьмяніла свайго мэтаду працы сярод сялянскай насельнасьці Заходняй Беларусі.

Каб узаконіць перад усім культурным сьветам свой нячуваны ў гісторыі парлямантарных дзяржаў паход проці легальнае сялянска-рабочае арганізацыі, фашыскаму друку Польшчы прышлося ўжыць гучныя і сэнсацыйныя „весткі" аб дзесятках тысячаў даляраў, якія Грамада, нібы-та, атрымлівала ад „замежнае дзяржавы", што гэтая „замежная дзяржава" (чытай СССР) прысылала Грамадзе грошы спэцыяльна дзеля рэвалюцыйнае дзейнасьці і г. д.

Уся гэта брахлівая хлусьня польскага фашысцкага друку была настолькі відавочна, што яе нават ня трэба было абвяргаць. Трэба яшчэ сказаць, што ня было нават калі абвяргаць гэту брахню, бо на трэці дзень пасьля яе абвяшчэньня афіцыйнае польскае тэлеграфнае агэнцтва (ПАТ) само паведаміла аб „неправідловасьці" гэтых вестак.

Справа Грамады яшчэ не закончана. Паслухмяны сойм ужо выдаў суду арыштаваных беларускіх дэпутатаў. Яшчэ больш паслухмяны суд бяз сумненьня знойдзе проці беларускіх дэпутатаў які-небудзь „процідзяржаўны" параграф у кодэксе законаў і г. д.

Але ўсё гэта датычыцца выключна Грамады. Прычым-жа тутака віленскае Таварыства Беларускае Школы?

Паход польскага фашысцкага друку, (у асаблівасьці эндэцкай газэты «Паранпай Варшавскай» і манархістычнага „Слова") проці Таварыства Беларускае Школы выкліканы тым, што пасьля разгрому Грамады ТБШ зьвярнулася да ўсіх гурткоў Грамады на мясцох з заклікам—ня спыняць сваей культурна-асьветнай працы сярод беларускіх сялян. Таварыства Беларускае Школы абяцала ўсім гурткам Грамады сваю дапамогу ў іх культурна-асьветнай дзейнасьці. Для польскага фашысцкага друку было даволі гэтых „жэчовых довадаў", каб узьняць новую „сэнсацыю" аб «процідзяржаўнасьці» Таварыства Беларускае Школы.

Чарговая „процідзяржаўная" сэнсацыя польскага фашысцкага друку можа і ня выкліча гэткага разгрому з боку фашысцкага ўраду Польшчы, як гэта было з Грамадой, бо знайсьці што-небудзь „процідзяржаўнае" ў дзейнасьці Беларускага Школьнага Тав-ства нават для фашыстаў —справа ня зусім лёгкая, але трэба спадзявацца, што тыя перашкоды, якія ставіліся адміністрацыйнаю ўладай Беларускаму Школьнаму Таварыству ў яго працы, будуць цяпер значна павялічаны і прымуць больш плянавы і сыстэматычны характар.

Старшыня Таварыства Беларускае Школы—ён жа дырэктар віленскае Беларускае гімназіі—Астроўскі быў арыштаваны адначасова з дэпутатамі Грамады. Яго намесьнік—Трэпка, пасьля разгону Грамады заявіў прадстаўнікам друку, што з паходам польскага ўраду на Грамаду ўзмацніўся таксама ўціск беларускіх культурна-асьветных арганізацыяў. У момант разгону Грамады Таварыства Беларускае Школы налічвала ў Заходняй Беларусі каля 300 гурткоў, але ніводнага з гэтых гурткоў польская адміністрацыйная ўлада не зацьвердзіла. Пасьля разгону Грамады зьдзекаваньні над гурткамі ТБШ яшчэ больш павялічыліся, ня гледзячы на тое, што Таварыства Беларускае Школы зьяўляецца зусім легальнаю арганізацыяй і існавала амаль што пры ўсіх урадах Польшчы.

Статут ТБШ быў зацьверджаны пры ўрадзе Ўладыслава Грабскага, калі абавязкі міністра асьветы выконваў вядомы душыцель усякага нацменшасцкага руху—лідэр эндэцкае партыі—Станіслаў Грабскі.

Таварыства Беларускае Школы пашырыла сваю дзейнасьць пасьля 31 ліпеня 1924 г., калі быў абвешчаны „закон" аб культурна-асьветнай працы сярод нацыянальных меншасьцяў Польшчы. Гэты „закон" прызнаў „права кожнае нацыянальнае меншасьці на школу ў іх роднай мове". Сапраўдную вартасьць гэтага „закону" паказалі далейшыя падзеі.

Калі да абвяшчэньня гэтага „закону" (31 ліпеня 1924 г.) яшчэ існавала ў Заходняй Беларусі некалькі беларускіх школ, то пасьля абвяшчэньня «закону» ўсе беларускія пачатковыя школы ў Зах. Беларусі былі зачынены і да гэтага часу польская ўлада ня толькі не адчыніла ніводнае беларускае школы коштам дзяржавы, але перашкаджала беларускім арганізацыям адчыняць прыватныя беларускія школы. Польская ўлада заўсёды цьвёрда трымалася погляду, што „няма таго закону, які-бы нельга было абыйсьці".

Закон 31-га ліпеня 1924-га году „абхадзіўся" зусім прымітыўна. Справа ў тым, што паводле гэтага „закону" кожная група бацькоў, якая мае 50-60 дзяцей школьнага веку і хоча, каб іх дзеці вучыліся на іх роднай мове,—мае права падаць дэкларацыю аб жаданьні вучыць сваіх дзяцей у роднай беларускай мове.

Подпісы дэклярантаў павінны быць зацьверджаны праз войта (старшыні гміннае ўправы). Дэклярацыя, подпісы на якой не зацьверджаны праз войта, лічылася не сапраўднаю.

І вось тутака пачынаюцца перашкоды. Гмінныя войты адмаўляліся сьцьвярджаць подпісы дэкляранта, паклікаючыся то на простую забарону, то на адсутнасьць адпаведнага распараджэньня з боку павятовага старасты, то ставілі ад сябе дадатковыя, зусім не прадбачаныя законам вымаганьні, жадаючы ці-то прадстаўленьня мэтрыкаў дзяцей, ці-то асобнай платы за сьцьвярджэньне подпісаў і г. д. і г. д.

Большасьць гмінных войтаў наогул адмаўляліся сьцьвярджаць подпісы дэклярантаў бяз усякага тлумачэньня прычынаў.

З многіх тысячаў выпадкаў барацьбы гмінных войтаў з беларускімі дэклярантамі, варта прывесьці які небудзь больш менш яскравы факт.

Вось, напрыклад, у віленскай беларускай газэце „Наша Справа" № 7 за 18-ае сьнежня 1926 году, зьмешчана скарга сялян вёскі Голя, Кастравіцкае гміны, Слонімскага павету.

19-га лістапада мінулага году сяляне вёскі Голя падалі войту Кастравіцкае гміны Міркоўскаму дэклярацыю на беларускую школу і папрасілі, каб войт сьцьвердзіў подпісы беларускіх бацькоў, што падпісалі дэклярацыю.

Войт Міркоўскі спачатку сказаў традыцыйна-панскае „прошэ зачэкаць". Калі дэкляранты, зачакаўшы гадзіны са тры зноў зьвярнуліся да войта з просьбаю сьцьвярдзіць подпісы пад дэклярацыяй,—войт Міркоўскі ўзяў дэклярацыю, парваў яе на дробныя кавалкі, а самых дэклярантаў выгнаў з гміннае ўправы.

Вось і другі факт, зьмешчаны ў гэтым жа нумары «Нашае Справы».

Жыхары вёскі Ператок, Мірскае гміны, Стаўпецкага павету пашлі 22-XI-1926 году да войта Мірскае гміны з напісанымі дэклярацыямі на беларускую школу. Прышоўшы да канцэлярыі войта сяляне пачалі прасіць войта, каб ён сьцьвердзіў подпісы беларускіх бацькоў, што падпісаліся пад дэклярацыяй.

Перад усімі пан войт сказаў сваё „прошэ зачэкаць", а калі праз дзьве гадзіны сяляне зноў пачалі прасіць войта, апошні затэлефанаваў на «пастарунак" паліцыі. Зьявіліся паліцэйскія, якія арыштавалі дэклярантаў па абвінавачваньню ў процідзяржаўнай дзейнасьці.

Гэтыя факты не зьяўляюцца выняткамі. Большасьць гмінных войтаў у Заходняй Беларусі разглядаюць кожную дэклярацыю на беларускую школу, як яскравы довад „процідзяржаўнай" дзейнасьці беларускіх бацькоў, што падпісаліся пад дэклярацыяй.

(Канец будзе).

Юг.

У САВЕЦКАЙ БЕЛАРУСІ.

СЯЛЯНСКАЯ ЎЗАЕМАДАПАМОГА.

Як сыскаць пазыкі.

[Чарневіцкі с-с. Барысаўскага р.]

Невялічкімі сродкамі ўладае Чарневіцкі камітэт сялянскае ўзаемадапамогі, усяго каля 150 пудоў збожжа, але і гэты фонд скарыстоўваецца ня так, як трэба. Яшчэ ўзімку і ўвясну леташняга году ўвесь гэты фонд разам з пазыкай райённага КСУ (30 пудоў аўса) быў раздадзен насельніцтву ў каротка-тэрміновую пазыку па 2—3 пуды на гаспадарку. Тэрмін звароту пазык вызначан на верасень і кастрычнік 1926 году, але да гэтага часу ня зьвернута яшчэ амаль ніводнае пазыкі. А тым-часам надыходзіць ужо той час, калі ў сялянства становіцца на вучот кожны хунт хлеба і, зусім слушна, што цяпер няма чаго і думаць аб дабрахвотным звароце ўзятых пазык. Значыць, каб спагнаць пазыкі прыдзецца крэдытараў за 2—3 пуды аддаваць пад суд, заводзіць судовыя справы, перапісываць шмат паперы і наогул траціць на ўсю справу і сродкі і шмат часу, які, па думцы вясковых «адміністратараў», зусім нічога не каштуе.

Хто-ж у гэтым вінават? Бязумоўна старшыня КСУ. Няўжо-ж да гэтага часу ён ня мог паклапаціцца аб грамадзкіх сродках?

— Мог, кажа сялянства, але не хацеў.

Сваімі нядбайнымі адносінамі да ўскладзеных на яго абавязкаў ён ня толькі растраціў грамадзкія сродкі не спаганяючы пазык але і ў корані падарваў аўтарытэт і значэньне КСУ, як вясковай **узаемадапаможнай** арганізацыі. І калі да гэтага часу сялянства туга ўцягвалася ў камітэт, дык цяпер яго, як кажуць самі сяляне, і на вяроўцы ня ўцягнеш, бо хто-ж будзе ўносіць сваю капейку будучы ўпэўненым, што калі з ім здарыцца якое небудзь няшчасьце, дык ніякай дапамогі ён ўсёроўна не атрымае, бо ў камітэце **ніколі ніякіх сродкаў няма.**

Зусім дрэнна пастаўлена і арганізацыйная справа. Па словах сялянства, за ўвесь год ня было ніводнага пленуму камітэту. Насельніцтва ніводнага разу ня чула справаздачы аб дзейнасьці КСУ. Ня чуў гэтага таксама і пленум сельсавету, хоць з сельсаветам КСУ мае непасрэдную датыкальнасьць, бо справы КСУ вядзе сэкратар сельсавету. Кажуць, што ў камітэце ёсьць нейкі сель.-гасп. інвэнтар патрэбны насельніцтву, але зусім разбурыўся і гібне на падворку старшыні, а апошні аб гэтым і ня дбае.

Праўда, вінават ва ўсім гэтым старшыня КСУ, але яшчэ болей вінават РайКСУ. Дзе ён падзеўся? Дзе яго вочы? Няўжо-ж ён нічога ня ведае? А калі ня ведае, дык чаму? Здаецца-ж яго непасрэдны абавязак наглядаць за вясковымі КСУ.

Праежджы А. Ф.

Працуе адзін старшыня.

(Голацкі сельсавет, Сьмілавіцкага р., Меншчына).

Нельга сказаць, што камітэт сялянскае ўзаемадапамогі Голацкага сельсавету самы горшы ў Сьмілавіцкім райёне, але і праца нешта ня рухаецца шпарка.

Да гэтага часу яшчэ не сабраны поўнасьцю сяброўскія ўзносы, а таксама ня зыскана ўся пазыка.

Яшчэ да гэтага часу на сялянах знаходзіцца 140 пудоў збожжа, якое бралі на абсемяненьне палёў вясной мінулага году.

Злосныя неплацельшчыкі перадаюцца ў суд, але гэта мала дапамагае.

На вёсках вельмі часта пачуеш, калі сяляне (серадняі, а нават і беднота) кажуць:

— На чорта нам гэты камітэт; адтуль ніколі нічога не даюць, а ім дык кожны год плаці грошы».

Гэта кажа за тое, што ніякае працы сярод сялянства не вядзецца, чаму сяляне так варожа настроены супроць камітэту.

Ды і сапраўды, абраныя члены камітэту ніякай працы ня вядуць, нават ніколі ня хочуць сабрацца на пасяджэньні камітэту. Бязумоўна, што адзін старшыня працу паставіць на ногі ня можа.

Кіраўніцтва з райёну вельмі, вельмі слабае, што і зьяўляецца не малою перашкодаю ў працы камітэту. Але ўсё такі дзякуючы шчырай працы старшыні камітэту камсамольца т. Пісарчыка, камітэт не адстае ад другіх камітэтаў.

У сучасны момант у камітэце ёсьць 160 пудоў збожжа і 30 рублёў грашыма, ня лічачы яшчэ ня зысканых з сялян 140 пудоў, а таксама добра абсталёваны збожжаачысны пункт, на якім маецца «Трыер» і «Трыумф». У мінулую вясну на пункце ачышчана больш 1.000 п. збожжа.

Райённаму камітэту трэба зьвярнуць увагу на наш камітэт і дапамагчы яму ў працы.

Селькор Багун.

Падрыхтоўка да сяўбы пачалася.

(Ліст з Барысава).

Плошча пад кармавымі і тэхнічнымі культурамі на акрузе ў апошнія гады значна павялічылася.

Каб засеяць гэту плошчу, маецца на ўвазе недахват насеньня па некаторых райёнах папоўніць як прывозам з іншых месц, так і загатовіць па акрузе шляхам пераразьмеркаваньня.

На крэдытаваньне насеньнем кармавых траў адпускаецца 45.000 руб. і тэхнічных культур 10.000 руб.

У сувязі з дарагоўляй прывознага насеньня, асноўнай працай на забясьпечаньню насельніцтва апошнім, маецца на ўвазе арганізаваць у Барысаўскім і Плешчаніцкім райёнах па 2, а ў іншых па 1 насёнаводным таварыстве.

Каб часткай забясьпечыць бяднейшае сялянства насеньнем ярыны, адпушчана крэдыту 30.000 руб.

У справе паленшаньня насеннага матар'ялу галоўная ўвага будзе зьвернута на ачыстку, пратраўліваньне і абмен зярна. За каштарысныя асыгнаваньні будзе набыта 15 зернаачысьціцельных машын і па ўсёй акрузе будзе працаваць 20 рухомых абозаў і 38 стацыянарных пунктаў з 107 машынамі. У надыходзячую пасеўную кампанію маецца на ўвазе ачысьціць да 125.000 пуд., што складае 12 проц. ад усяго пасяўнога матар'ялу.

Намечана пратравіць да 12.000 пуд. і правесьці абмен сялянскага зярна на паленшаны насенны матар'ял савхозаў Барысаўскага, Зембінскага, Плешчаніцкага і Халопеніцкага райёнаў да 6.300 пуд.

Для паляпшэньня тэхнікі палявой гаспадаркі за сродкі мясцовага бюджэту будуць папоўнены пракатныя пункты наступнымі машынамі: 5 радавых сеялак, 2 льнамялкі, 5 льнатрапалак, 3 канюшыныя сеялкі, 8 канюшынных цёрак і інш.

Для забясьпечаньня сялянства с.-г. машынамі маецца на ўвазе арганізаваць 9 машынных т-ваў па 1 на райён. Для крэдытаваньня апошнік і бяднейшага насельніцтва адпускаецца крэдыт у 90.000 р.

Пераходзячы к пытаньню аб угнаеньні, неабходна адзначыць, што з боку сялянства значна павялічалася запытаньне на мінэральнае ўгнаеньне, але дарагоўля апошняга не дае магчымасьці ім карыстацца ў пажаданых разьмерах. Прыходзіцца весьці прапаганду шляхам закладкі паказальных вучасткаў, гутарак і дакладаў за шырокае ўжываньне болей танных хатніх угнаеньняў, як попел і торп. Але разам з тым на крэдытаваньне бяднейшага насельніцтва мінэральным угнаеньнем і насеньнем лубіну адпускаецца 10.000 руб.

Замацаваньне і паглыбленьне працы ў гаспадарках, пераведзеных на шматпольле ў 1925-26 г., шляхам праверкі і дачы ўказаньняў будзе праведзена на плошчы 19.400 дзес. і будзе ўноў пераведзена на шматпольле 8.000 дзес. пахаты.

Агракультурныя мерапрыемствы ў галіне палепшаньня тэхнікі паляводзтва мяркуецца ажыцьцёвіць закладкай паказальных вучасткаў з рознымі культурамі і ўгнаеньнямі. Усяго па акрузе будзе залажана 270 вучасткаў.

Для палепшаньня жывёлаводзтва будзе арганізавана злучных пунктаў з жарабкамі—153, з валамі—105 і з кнырамі—8. Для гэтай мэты па ўсёй акрузе будзе праведзена абсьледаваньне і рэгістрацыя праізвадзіцеляў, а часткай апошнія будуць набыты.

У надыходзячую пасеўную кампанію намячаецца правесьці 20 курсаў, з іх 16 агульных, 2 па садоўніцтву і гародніцтву і 2 для сяброў с.-гасп. калектываў. Разам з тым будзе праведзена да 600 лекцый і гутарак; 9 агра-сялянскіх канфэрэнцый і сэсіі сельска-гаспадарчых саветаў па аднэй у кожным райёне.

Падрыхтоўчая праца ўжо пачалася і будзем думаць, што вясеньняя пасеўная кампанія пройдзе лепш, чым у мінулым годзе.

В. Зайцаў.

Рыхтуемся.

(Капыльскі райён, Случчына).

15 студзеня падрыхтованы і пасланы па вёсках 3 перасовачна-збожжа-ачышчальныя абозы ў далейшыя с-с., а чацьверты стацыянарны абоз, з новым трыерам, працуе ў м. Капылі. Ачыстка насеньня ідзе ня досыць шпарка, насельніцтва ня прывыкла чысьціць насеньне ў зіму,—а тады як трэба сеяць.

РВК створана райпасеўкамісія, у складзе 9 асоб.

У зьвязку з недародам у мінулым годзе насельніцтва адчувае вялікую патрэбу ў насеньні, фонды красткомаў не вялікія, складаюць каля 1.800 п. усяго збожжа і то яно ў большасьці раздадзена ў пазыкі. С-г. каапэрацыя загатаўляе толькі травы; неабходна каапэрацыі загатаваць на ўласныя сродкі насеньня аўса і ячменю, калі не для крэдытаваньня, дык для прадажы за грошы, бо як надойдзе сяўба, то селяніну недзе будзе нават купіць.

Ш. Я.

Дрэннае ў савецкіх гаспадарках.

Сав. гаспадарка не дае прыкладу сялянам.

(Навадворскага с.-с., Самахвалавіцкага р., Меншчына).

Саўхоз «Красный Кооператор» з самага пачатку вядзе марнае існаваньне. Ня раз было, што ў гэтым савхозе то сена згіне ўсё да каліва, то згніе дабро на полі. Савхоз толькі жыў тады, калі браў дапамогу ад дзяржавы, а як перайшоў на гаспадарчы разрахунак, то ня можа выплаціць тых даўгоў якія ён раней набраў. Не вядома, хто там вінават, але напэўне, адміністрацыя, бо рабочыя вельмі добра адносяцца да гаспадаркі.

Так, напрыклад, вясной мінулага году рабочыя казалі кіраўніку савхоза, што авёс сапрэў, што няма як ім сеяць, але апошні не паслухаўся, бо ён аграном і засеяў дзесяцін 15 гнілым аўсом. Вядома, нічога ня вырасла. Тады сяляне акружаючых вёсак, кажуць:

— Вось вам савхоз, які дае нам прыклад.

— Каб мы ад яго бралі прыклад, то згінулі-б.

Наогул, савхоз «Красный Кооператор», неяк марнуецца, не дае ні сялянам, ні дзяржаве карысьці.

Селянін **Савіцкі.**

Частая зьмена кіраўнікоў.

[Савхоз імя Леніна, Каралінскага р., Мазыршчына].

Ня так даўно я пісаў аб становішчы і працы савхозу імя т. Леніна. У сваім артыкуле я адзначаў, што праца пастаўлена ў савхозе слаба па прычыне частай зьмены кіраўнікоў гаспадаркі (за адно лета чатыры ўпраўляючых зьмянілі).

Сёньня савхоз Леніна засьцігла вялікае няшчасьце,—згарэла хата, у якой памяшчаліся рабочыя і служачыя савхозу. Хата прыблізна каштавала 75000 р. (семдзесят пяць тысяч) і была незастрахована як не застрахованы і другія будынкі. Пажар пачаўся ад каміноў пры топцы печаў. Упраўляючага савхозу дома ня было і пажар адбыўся ў яго адсутнасьці.

Хто-ж цяпер будзе адказваць за такую страту? Упраўляючы кажа, што ён яшчэ ня меў часу абгледзіць гаспадарку як сьлед, бо працуе толькі два месяцы, а падругое, што рамонт памяшканьня адбыўся да яго прыезду і другіх адказчыкаў няма, значыць прапала.

Я усё-ж такі шукаў бы адказчыка і па мойму ён ёсьць—гэта тыя кіраўнікі, якія зьмянілі за лета чатырох упраўляючых, ня даўшы ніводнаму вывучыць як сьлед гаспадарку.

Цяжкі В.

Маленькі пераварот у забытым кутку.

(Вёска Б.Дар, Раваніцкага сельсавету, Чэрвенскага райёну).

Да 9 лютага 1927 году сялянства гэтай цёмнай закінутай вёскі жыло па свойму, па-дзедаўску: пажылыя цэлыя вечары гулялі ў карты, у ачко, маладыя бадзяліся з хаты ў хату ад прасьніцы к прасьніцы.

Па суботах «паложаны» вечарынкі, выпіўкі, лаянка, крыкі, «маты» і інш. Гэта—стары, адвечны адпачынак моладзі.

Памаленьку ў вёску запаўзьлі «новыя» людзі, якія пабачылі сьвету, зьявілася школа, сталі калі-не-калі ставіць спэктаклі ў хаце аднаго селяніна.

«Новыя» людзі рыхтавалі свае сілы і вось 9 лютага 1927 г. зрабілі маленькі пераварот:.

Быў склікан сход моладзі, на якім у школе адчынілі чырвоны куток і арганізавалі палітгурток, у які запісалася 22 чал.

Пачалі з малога: маецца 35 кніжак, каля 10 плякатаў, будзе працаваць палітгурток, драмгурток.

Цяпер многія сяляне вечары будуць праводзіць у кутку. Моладзь пад кіраўніцтвам камсамольцаў створыць сабе культурны, вясёлы адпачынак.

Цяпер крок за крокам «новыя» людзі старой яшчэ вёскі пачнуць умацоўваць свае пазіцыі на фронце барацьбы за стварэньне новай вёскі.

У. К.

Недахваты трэба зьнішчыць.

[Ліст з Мазыра].

Праводзіць работу плянава, сыстэматычна кіраваць работай нізавых ячэек, правільна накіроўваць і скарыстоўваць крэдыты для паднясьця сельскае гаспадаркі—справа добрая і так неабходна работаць, але гэтую простую справу ня зусім добра зразумелі работнікі Мазырскага аддзяленьня Белсельбанку і некаторыя работнікі нізавых крэдытных таварystваў, чаму знаходзім цэлы шэраг недахватаў у іх рабоце. Кіраўніцтва з боку аддзяленьня нізавымі таварыствамі плянава не праводзілася і вельмі часта работа праводзілася ўпустую, напрыклад: інспэктары рабілі рэвізіі і ніякіх канкрэтных паказаньняў, як зьнішчыць недахваты, не давалі, акты таварыствам па рэвізіях не астаўляліся, сваячасовага рэагіраваньня з боку аддзяленьня на выяўляемыя недахваты ня было. Бязумоўна, што ад такога кіраўніцтва далёка не заедзеш.

Вучотна-вэксальныя апэрацыі, ня гледзячы на значнае нездавальненьне сельскагаспадарчай каапэрацыі ішлі ў большасьці сваёй па лініі спажывецкай каапэрацыі, па лініі гандлю, а не па лініі ўзмацненьня сельскай гаспадаркі, што бязумоўна мела свой адбітак на рабоце нізавой сеці, як, напрыклад: у Калінкавіцкім сельгаспадарчым крэдытным тав-ве на 1-Х—26 г. знаходзілася ў таварах спэцыяльных крэдытаў 17.107 руб. 82 кап. і такое зьявішча мае месца ў цэлым шэрагу т-ваў. Увагі да крэдытаваньня насельніцтва прымежных райёнаў, ня гледзячы на тое, што дзеля гэтай мэты адпускаліся спэцыяльныя крэдыты—ня было і гэтыя крэдыты ў большасьці сваёй заставаліся не скарыстанымі (з 2.000 рублёў адпушчана толькі 700 руб. і то ў канцы году), з другога-ж боку маюцца такія выдаткі, калі пазыкі са спэцыяльных крэдытаў адпускаюцца асобам, ня маючым ніякай сувязі з сельскай гаспадаркай.

На працу па прыцягненьню ўкладаў было зусім мала зьвернута ўвага, гэтая работа праводзілася бясплянава, у той час, калі сялянскіх укладаў вельмі мала. З крэдытаваньнем беднаты ня лепш абстаіць справа. З выданых у пачатку чэрвеня месяца нізавой сеці крэдытаў на рабочую жывёлу, рагатую жывёлу, будынкі і сельска-гаспадарчыя машыны ў суме 64.000 рублёў, па даных на 1-Х—26 г. было выдана беднаце (з вялікім запазьненьнем) толькі 16.359 руб., а астатнія сродкі былі пушчаны ў тавары. Задачы рэжыму эканоміі таксама мінулі крэдытную сетку, да іх гэтага, як бачна, ня тычылася; выдаткі на ўтрыманьне апаратаў і іншыя справы не паменшыліся, а наадварот, павялічыліся, якія наогул складваюць 235.487 руб., альбо 25,6 проц. да балянсу, з якіх 60 проц. падае на ўтрыманьне апаратаў і іншыя выдаткі. Апрача гэтага маюцца выдаткі па таварных апэрацыях да 70 тысяч руб., альбо амаль што адна трэць усіх выдаткаў.

Бязумоўна, што так працаваць нельга, такая бяссыстэмнасьць да дабра не прывядзе, такая «прыкладная» работа дае сябе адчуваць на кожным кроку. Неабходна прыняць усе меры да зьнішчэньня гэтых недахватаў.

Б. Ш.

ЛЯСНЫЯ ЛЮДЗІ.

(Раванічы, Чэрвенскага р., Менскае акругі).

Калі да нас прыехаў аб'ездчык Іванаўскага лясьніцтва, гр. Акімаў, перш за ўсё ён зарэкамандаваў сябе, як актыўны партыец і былы камісар.

Спачатку Акімаў быў, крый-божа, які суровы аб'ездчык; ніхто да яго ня мог дступіцца. Але пазьней людзі ўгледзілі, як Акімаў пачаў хаўрусаваць з больш заможнымі гаспадарамі, асабліва з тымі, якія мелі амэрыканскія даляры.

Стаўшы сваім чалавекам, Акімаў пачынае пазычаць грошы ў каго толькі магчыма, напр., у гр. Сушкевіча ён пазычыў 100 даляраў, у гр. Анікевіча купіў напавер карову, у Раваніцкім крэдытным т-ве пазычыў 130 рублёў і яшчэ шмат у каго. Ён «пазычаў» грошы ў багатых «варон», а жонка яго езьдзіла ў Маскву і прывозіла розныя тавары і, наогул, як гэта кажуць, «шпэкулянціла».

У выніку такой карыснай дзейнасьці Акімаў добра застрэміў сабе руку і парашыў разьвітацца з удзячным лесам.

Ня доўга марудзячы Акімаў, распрадаў усе свае рэчы і давай наўцекі аж нейдзе ў Сібір.

А што-ж з даўгамі?—можа папытаецца чытач;—дык, зразумела, што ён не аддаў. Крэдытнае т-ва сяк-так з большага вымантачыла, а рэшта паручыцелі вярнулі, а ўсе іншыя дасталі дулю.

Цікава, як рэагавала Раваніцкая ячэйка КПБ, калі бачыла, што вытвараў гэты «аб'ездчык»?

К. І.

Да перавыбараў гарадзкіх саветаў.

Ленін навучаў нас узьнімаць шырокія масы пралетарыяў да сапраўднага і непасрэднага ўдзелу ў кіраўніцтве нашай дзяржавы, бо ў гэтым залог поўнай перамогі рэвалюцыі.

Наша моц у крытыцы, у абгаварэньні нашай дзейнасьці шырокімі масамі рабочых і сялян.

Савет толькі тады зможа здаволіць запатрабаваньні сваіх выбаршчыкаў, як будзе ведаць іх жаданьні.

Усе на справаздачныя сходы. Усе 100 проц. выбаршчыкаў павінны выявіць свой погляд на дзейнасьць гарсавету.

Саветы яднаюць міліённыя масы працоўных з авангардам пралетарыяту.

Аб бюракратызьме і кумоўстве.

(Ф-ка імя «Клары Цэткін» і пераплётнай Гомкнігі», Гомель).

Заля аб'яднанага клюбу поўна. Зьявілася больш 200 чал., пераважна жанчыны.

Сярод стракатасьці ўбраньняў мільгаюць шэрыя шынэлі і будзёнаўкі запрошаных на сход чырвонаармейцаў падшэфнай часьці.

Спрэчкі прайшлі жвава. Выступіла 10 чал. Адзін за другім пералічалі яны недарэчнасьці і і недахваты працы гарсавету.

— Кепска, што дэпутаты зусім не адчуваюцца на прадпрыёмстве. Рабочы, у выпадку патрэбы, зьвяртаецца не да свайго дэпутата, а непасрэдна ў гарсавет.

Дэлегаты рэдка робяць справаздачы перад выбаршчыкамі.

Зьмены ў трудкалектывах робяцца няўважліва. Зьмяняюць тых, якія адчуваюць больш нужды.

Радзільны дом не здавальняе патрэбнасьці насельніцтва, хворым часта адмаўляюць у прыёме.

Наогул-жа, ў дзейнасьці гарсавету сход адзначыў шэраг практычных дасягненьняў.

Гарсавету неабходна весьці больш рашучую барацьбу з бюракратызмам.

Неабходна пашырыць сетку калектываў, утаньніць грамадзкае харчаваньне і камунальныя паслугі.

Узмацніць барацьбу з кумаўством пры пасылцы на працу.

У работу гарсавету прыцягнуць большы лік жанчын.

Сачыць, каб у складзе гарсавету ня было «мёртвых душ».

Зрабіць Жакты больш даступнымі для рабочых.

Дэпутатам рэгулярна перад выбаршчыкамі рабіць справаздачы.

Пасьля сходу было кіно. **Л. Г.**

Крытыкуюць па дзелавому.

(Віцебск).

Завод Мэтпрома № 3 налічвае каля 800 рабочых і служачых. На справаздачны сход прышло 370. Ня лічачы вячэрняй зьмены, на сходзе прысутнічала да 55 проц. абіральнікаў. Дзе-ні-дзе разьмясьціліся на лаўках, бо рабочыя добра ведаюць з вопыту, што прастаяць некалькі гадзін на нагах—рэч непрыемная, асабліва пасьля рабочага дню.

Робіць справаздачу т. Хаскін, за ім наш дэпутат т. Ковенскі.

Я,—гаворыць тав. Ковенскі,—раскажу, што я рабіў у гарсавеце: быў на 24 пасяджэньнях, дзе разьбіралася да 250 пытаньняў. Быў прымацаваны да 2-х сэкцый, але іх не наведваў.

Пытаньняў дакладчыку прапанавалі каля 50. Пыталіся: як працуюць асобныя сэкцыі? Аб кватэрнай плаце, аб барацьбе з бюракратызмам, аб мерах барацьбы з прастытуцыяй і беспрацоўем, аб кватэрным будаўніцтве, аб новым доме, які будуецца.

У спрэчках выступала 14 асоб. Выступленьня былі дзелавыя, кожны казаў што небудзь новае.

Лазьні не адпавядаюць патрэбам мас,—гаварылі выступаўшыя. Трэба распачаць пабудову новых лазьняў. Кватэрная плата вельмі высокая для рабочага. Трэба некаторыя ўстановы перавесьці на вячэрнія заняткі. Мала зроблена па культурнаму абслугоўваньню рабочых. Трэба пашырыць больніцы. Кепска ў нас стаіць справа грамадзкага харчаваньня. У ЦРК няма патрэбных тавараў. Дзе-ні-дзе пануе бюракратызм. На акраінах няма міліцейскіх пастоў, няма студняў і асьвятленьня. Праз рэчку Віцьбу ўжо 5 гадоў будуюць мост і ўсё ня могуць дабудаваць. Трэба пашырыць сетку вячэрніх школ і лікпунктаў.

Гаварылі таксама аб тым, што падмятаюць вуліцы не тады, калі трэба, аб неабходнасьці мець свой клюб, аб «гульнях» на рынках, аб забрукаваньні акраінных вуліц і г. д.

Сход зацягнуўся на 4 гадзіны і шмат хто з запісаўшыхся ня пасьпелі выказацца за адсутнасьцю часу. І не дзіва: пытаньні—усё свае балючыя, глыбока цікавячыя рабочую масу.

Ул. Іткін.

Беларускі пралетары, на перавыбары.

Справаздачна-перавыбарчая кампанія гарсаветаў у некаторых акругах Беларусі ўжо ў поўным разгары. Бясспрэчна, кампанія будзе праходзіць пры пэўнай палітычнай актыўнасьці ўсіх груп жыхарства, у тым ліку і варожых пралетарыяту. Барацьба навакол саветаў будзе абвастрацца. У процівагу варожай нам актыўнасьці павінен згуртавацца пралетарыят, павінны выявіць клясавую сьвядомасьць выбаршчыкі—рабочыя і работніцы. Нельга забываць і таго, што кампанія перавыбараў сярод пралетарыяту Беларусі, якая знаходзіцца пры граніцы, мае асаблівае значэньне. За актыўнасьцю нашых рабочых будзе сачыць ня толькі Савецкая Беларусь, але ў першую чаргу зарубежны пралетарыят, а таксама нашы ворагі, якія зробяць адпаведныя вывады.

З гэтае прычыны прафсаюзы павінны выявіць максімум натугі, каб прыцягнуць да ўдзелу ў перавыбарах саветаў усіх працаўнікоў прадпрыёмстваў і ўстаноў. Усе прафсаюзныя арганізацыі, асабліва фабзаўмясцкомы, якія блізка зьвязаны з масаю, павінны вылучыць гэту кампанію з ліку ўсіх іншых, як кампанію першараднага палітычнага значэньня. Гэта кампанія будзе праверкаю для прафсаюзаў, ці здолеюць яны выканаць задачу—«100 працантны ўдзел арганізаваных сяброў прафсаюзаў, 100 працантная актыўнасьць».

Трэба згуртаваць увагу сяброў саюзаў і прафарганізацый на перавыбарчай кампаніі, калі будуць давацца справаздачы аб працы саветаў. Саюзы павінны прыцягнуць рабочых да абмеркаваньня гэтых дакладаў і наказаў. Трэба падахвочваць рабочых высоўваць свае прапановы па пытаньнях жыцьця і быту (кватэрнае будаўніцтва, праца кааперацыі, зьніжэньне цэн, беспрацоўе і інш.).

Праца саветаў, актыўнасьць у іх рабочых дэпутатаў, сувязь іх з выбаршчыкамі і прафсаюзамі будзе залежаць ад дзелавітасьці і сьвядомасьці тых, каго туды пасылаюць. Прафарганізацыі павінны сур'ёзна і ўважліва правесьці падбор кандыдатаў у сябры саветаў, вылучаючы найбольш аўтарытэтных рабочых, найбольш вытрыманых, зацікаўленых працаю саветаў і не перагружаных рознымі грамадзкімі абавязкамі працаўнікоў.

Ужо надрукаваны весткі аб справаздачных сходах па некаторых саюзах у акругах. З іх выявіўся малы процант удзелу выбаршчыкаў (Віцебскі саюз транспартнікаў—50 проц.). Гэтага не павінна быць.

Кожная прафарганізацыя, кожны ле працаўнік павінны запытаць сябе: ці ўсё гатова, ці ўсё зроблена да перавыбараў.

Саветы зьяўляюцца органамі пралетарскай дыктатуры, праз якія рабочая кляса ажыцьцяўляе сваю ролю правадыра і кіраўніка ва ўсіх галінах нашага сацыялістычнага будаўніцтва. Выбаршчыкі—рабочыя і работніцы—дадуць прыклад пралетарскага згуртаваньня і няўхільнай волі ў справе пабудовы сацыялізму. Перавыбары гарсаветаў будуць новай дэманстрацыяй яднаньня і поўнага давер'я між пралетарыятам і яе камуністычнай партыяй. **А. Турлай.**

Чаго вымагаюць жанчыны ад гарсавету.

Сёньня ў Менску пачынаецца справаздачная кампанія гарадзкога савету.

Каб працоўныя жанчыны г. Менску маглі шырока і ўсебакова азнаёміцца з працай гарадзкога савету, які ўдзел прымалі жанчыны—члены савету ў працы апошняга і якія задачы стаяць перад усімі працоўнымі жанчынамі горада Менску ў час справаздачна-перавыбарчай кампаніі гарадзкога савету, акруговы камітэт партыі склікаў 2 агульна-гарадзкія канфэрэнцыі (адна на яўрэйскай, другая на польскай мове) і кожны раённы камітэт—па раённай канфэрэнцыі работніц і жонак рабочых.

Асноўным пытаньнем парадку дню ўсіх канфэрэнцый быў даклад гарадзкога савету і аб удзеле жанчын у справаздачна-перавыбарчай кампаніі гарадзкога савету.

Канфэрэнцыя работніц і жонак рабочых ня толькі разабрала «па костачках» працу гарадзкога савету (дзесяткі запісак і дзелавыя выступленьні, просьба даць слова пасьля спыненьня спрэчак), але далі адзін наказ гарадзкому савету новага склікаўня, а другі працоўным масам гораду.

Што сказалі канфэрэнцыі гарадзкому савету?

1. У далейшай працы гарадзкі савет павінен зьвярнуць больш увагі на ўцягваньне ў працу савету ўсіх працоўных, асабліва жанчын і на больш частую справаздачнасьць савету перад сваімі выбаршчыкамі.

2. Павялічыць колькасьць дзіцячых установ, якія палягчаюць працу жанчыны і даюць ёй магчымасьць прымаць удзел у грамадзкай працы.

3. Пашырыць кватэрнае будаўніцтва, адпускаючы сродкі на дробны бягучы рамонт дамоў камгасу, прадоўжваць перадачу камгасаўскіх дамоў ЖАКТам.

4. Для барацьбы з дзіцячай бяспрытульнасьцю арганізаваць начлежны дом.

5. Зьвярнуць большую ўвагу на ўпарадкваньне гораду, асабліва акраін, на праводку асьвятленьня, папраўку маставых, тратуараў, агульнадаступных уборных, мастоў і павялічыць нагляд за санітарным становішчам гораду і прадпрыёмстваў, якія вырабляюць і прадаюць харчовыя прадукты.

Дзеля барацьбы з беспрацоўем, асабліва сярод жанчын, неабходна пашырыць агульнагрмадзкія работы, узмацніць сетку існуючых прац. калектываў і павялічыць колькасьць асоб, атрымоўваючых дапамогу ў страхкасе па беспрацоўю.

Зьвярнуць сур'ёзную ўвагу на зьніжэньне розьнічных цэн і на барацьбу з бюракратызмам.

Палепшыць якасьць працы лекавых установ, школ і інш. установ.

Рабочым, работніцам, жонкам рабочых, служачым і саматужнікам канфэрэнцыі сказалі:

100 проц. удзел у справаздачах і перавыбарах гарадзкога савету.

Толькі пагалоўны ўдзел арганізаваных рабочых і работніц і неарганізованай часткі (хатн. гаспадыні саматужнікі, саматужніцы) ня дасьць магчымасьці пралезьці ў гарсавет дробна-буржуазным элемэнтам.

Каб апраўдаць надзеі камуністычнай партыі і выканаць задачы, якія стаяць перад гарадзкім саветам новага скліканьня, рабочыя, работніцы, жонкі рабочых і іншыя часткі працоўных горада Менску павінны паслаць у гарадзкі савет сваіх лепшых прадстаўнікоў.

Кантаровіч.

Асьветнікі, рыхтуйцеся да абгаварэньня наказу.

Праз 2 дні па саюзу працаўнікоў асьветы пачынаецца справаздачная кампанія Менгарсавету, пасьля якой з 1-га сакавіка будуць адбывацца перавыбары членаў гарсавету.

Гэтыя перавыбары павінны прайсьці пад асноўным лёзунгам, высунутым партыяй: «Ажыўленьне саветаў».

Зразумела, што лёзунг «ажыўленьне саветаў» можа быць ажыцьцёўлены толькі пры ўмове сьвядомага ўдзелу ў абгаварэньні працы гарсавету за год, максымальнай актыўнасьці выбаршчыкаў, як на справаздачных, так і выбарчых сходах, сьвядомага ўдзелу ў самых перавыбарах, высоўваньня чэсных, адданых справе сацыялістычнага будаўніцтва кандыдатаў.

Усё гэта будзе мець уплыў на работу гарсавету. Чым вышэй будзе актыўнасьць на справаздачных і выбарчых сходах, тым хутчэй будуць вынікі ў практычнай працы гарсавету.

У сучасны момант перад гарсаветам стаяць надзвычайна важныя задачы.

Паляпшэньне дабрабыту працоўных, узмацненьне сацыялістычнага сэктару ў нашай гаспадарцы, забесьпячэньне культурных запатрабаваньняў працоўных, барацьба за рэжым эканоміі, барацьба з бюракратызмам,—вось галоўныя з гэтых задач.

Наш саюз працасьветы адзін з буйных саюзаў, які пашле ў гарсавет значны лік сваіх прадстаўнікоў, вось чаму да справаздачных і перавыбарчых сходаў кожны асьветнік павінен падрыхтавацца, каб прыняць ў іх актыўны ўдзел.

Яз. Мацюкевіч.

На заводзе „Социализм".

(Гомель).

Агульны сход выбаршчыкаў заводу, на якім зроблена справаздача нашага прадстаўніка ў гарсавет, прайшоў, зьверх усякіх чаканьняў, актыўна.

Народу зьявілася шмат,—галоўным чынам дарослыя рабочыя і работніцы.

Даклад аб працы гарсавету быў заслухан вельмі ўважліва пачаліся спрэчкі. Запісалася выказвацца вельмі шмат таварышоў.

Выступаўшыя ўказвалі на тое, што раённым гарсаветам у адносінах дабраладу гораду нічога ня было зроблена.

У нашым горадзе, дзе расквітае хуліганства, слаба працуе міліцыя. У выпадку бойкі за міліцыянэрам трэба бегчы вельмі далёка.

Дактары на даму няўважліва адносяцца да хворых.

Неабходна прыняць крокі, каб абараніць наш гарадок ад паводкі, гэта пытаньне у нас балючае і вельмі сур'ёзнае.

Няхай не запомніць аб гэтым гарсавет—вясна надыходзіць.

А. А.

Падрыхтоўка да перавыбараў.

Неарганізаванае насельніцтва пасыўна. Рабочыя сходы актыўна абгаварваюць працу гарсавету.

Ліст з Магілёва.

Падрыхтоўчая кампанія распачалася 1-га лютага і павінна быць закончана к 20-му. За гэты час павінна быць праведзена 62 сходы.

Да сёньнешняга дню праведзена 37 сходаў, на якіх прысутнічала ад 40 проц. да 80 пр. выбаршчыкаў. Больш усяго выбаршчыкаў удзельнічала на сходах па прадпрыёмствах; менш на сходах саюзаў працасьветы і савгандслужачых. На ўсіх сходах выбаршчыкі праявілі досыць значную актыўнасьць. Калі ў мінулым годзе ўдзел выбаршчыкаў не перавышаў 40 проц., дык сёлета процант удзелу—даходзе да 80 пр. Справаздачы былі сходамі выслуханы з вялікай увагай і шырока абгаварваліся. Выступаўшыя рабочыя ўносілі канкрэтныя прапановы і адзначалі добрыя і кепскія бакі гарсавецкай працы. На сходах у спрэчках прымала ўдзел ня менш чым 15 чалавек. Усюды адзначалася, што гарсаветам праароблена вялікая праца, што ўвесь час ён ішоў насустрэчу масам, прыслухваўся да іх запатрабаваньняў.

Што датычыцца неарганізаванага насельніцтва, дык яно пасыўна адносіцца да выбараў. Была склікана нарада сяброў гарсавету, абраных ад неарганізаванага насельніцтва, дзе абгаварвалася пытаньне аб ўцягненьні неарганізаванага насельніцтва ў кампанію.

Зараз справаздачныя сходы ў самым разгары.

Міх. Ланда.

Сходы не адбыліся з-за пасыўнасьці абіральнікаў.

(Слуцак).

На 12 і 13 лютага былі назначаны справаздачныя сходы гарсавету для неарганізаванага насельніцтва гораду. Па ўсяму гораду былі расклеены апавяшчэньні аб дні і часе сходаў. Але ні ў адным раёне не адбыліся, дзякуючы пасыўнасьці абіральнікаў.

Так, на сход 5 і 6 раёнаў зьявілася з ліку 400 абіральнікаў, толькі 32 чалавекі. Пры гэтым і гэтыя абіральнікі сабраліся праз паўтары гадзіны пасьля назначанага тэрміну. Ясна, што сход ня мог адчыніцца, і зьявіўшыяся разышліся вельмі нездаволенымі дамоў. Чым тлумачыцца такая пасыўнасьць абіральнікаў—трудна сказаць.

Цікава тое, што ў наказе гаварылася, што гарсавет павінен рабіць справаздачы праз тры месяцы. А тут зрабілі справаздачу праз год адну і то не зьявіліся.

К—ч.

Партыйнае жыцьцё.

Што кажуць пастановы пленуму ЦК УсеКП(б).

Плянавы пачатак у аснове ўсёй працы.—Не абежнікамі бюракратычнай творчасьці, а ўцягненьнем шырокіх мас рабочых і сялян у нашу працу пабудуем сацыялізм у нашай краіне.—Не камандаваць і не выцягваць сваіх кандыдатаў, а сапраўдныя выбары, якія ўзмацняюць рост аўтарытэту і значэньне саветаў.—Арганізуем беспартыйны актыў—крыніцу, аднуль будзем браць кіраўнікоў гаспадаркі і савецкіх работнікаў.—Дадзім насельніцтву тавары па больш танных цэнах, чым капіталістычная вытворчасьць.

Пленум ЦК УсеКП(б) разглядаў пытаньні капітальнага будаўніцтва нашае прамысловасьці, зьніжэньня цэн і папярэдніх вынікаў перавыбараў саветаў. Рэзалюцыі, зацьверджаныя па гэтых пытаньнях, павінны быць вывучаны ня толькі выключна партработнікамі, але і ўсёй масай працоўных, якія сьвядома адносяцца да справы пабудовы сацыялізму. Неабходна выявіць асноўныя два матывы, якія чырвонай ніткай праходзяць праз усе пастановы пленуму.

Вайна бюракратычным мэтадам кіраўніцтва.

Мы не памылімся, калі скажам, што галоўны матыў ва ўсіх рэзалюцыях зьяўляецца адкіданьне палітыкі, якая ідзе па лініі найменшага супраціўленьня. ЦК патрабуе ад усіх будаўнікоў сацыялізму, каб яны адмовіліся ад мэтадаў прыстасаваньня сваёй палітыкі да выпадковых патрабаваньняў моманту, якія звычайна маюць мясцовае, часам дробнае значэньне, каб ва ўсёй лініі праведзеньня гэтай працы адчувалася поўнае разуменьне плянавага пачатку, які зможа ўсю нашу гаспадарчую працу зрабіць сапраўдным стварэньнем, творчай працы па пабудове сацыялізму.

У простай сувязі з адмаўленьнем у прымітыўным падыходзе да нашых гаспадарчых задач стаіць і другая дырэктыва ЦК. ЦК патрабуе ад усіх савецкіх работнікаў,—дзе бы яны ні працавалі, ці на савецкай, ці каапэрацыйнай, гаспадарчай—усё роўна дзе, каб яны ня дзейнічалі даўно асуджанымі бюракратычнымі мэтадамі, а ўцягвалі ў творчую працу шырокія масы працоўных рабочых і сялян.

Ёсьць яшчэ ня мала партыйных, прафэсыянальных, адміністрацыйных, гаспадарчых работнікаў, якія ўсё яшчэ будуюць свае пляны на бюракратычных канцылярскіх дакладах, на гэтым будуюць ўсякія палітычныя і эканамічныя праблемы. Але гэтыя канцылярскія даклады і рэзалюцыі, якраз зьяўляюцца, як кажуць, тымі дравамі, з-за якіх лесу ня відаць.

Супроць гэтага паўстаюць пастановы ЦК УсеКП(б). Гэтым духам паглыблёнай працы, адмаўленьня ад лініі найменшага супраціўленьня, апеляцыі да шырокіх мас за дапамогай, удзелу ў творчай працы—прасякнуты ўсе рэзалюцыі ЦК.

Складаныя задачы перавыбарнай кампаніі.

Калі Цэнтр. Кам. падыходзіць да мэтаду праводзеньня выбарчай кампаніі ў саветы, ён ставіць перад усімі намі вельмі складаныя задачы. На вёсцы трэба выявіць сапраўдны твар сельска-гаспадарчага пралетарыяту і ў гэты-ж час уцягнуць у савецкую працу ўсю масу серадняцтва, як хаўрусьніка беднаты.

Трэба цьвёрда праводзіць пралетарскую лінію партыі, але адначасова адмовіцца ад усякіх мэтадаў камандаваньня, навязваньня кандыдатур беспартыйнай масе. Неабходна разгарнуць перад масай асноўныя задачы сацыялістычнага будаўніцтва і адначасова выказаць максымум увагі мясцовым патрэбам і жаданьням насельніцтва.

Гэтая задача яшчэ больш складана на перавыбарах гарадзкіх саветаў. Яна прасьцей таму, што рабочая кляса стаіць на значна вышэйшым палітычным узроўні; яна больш складана таму, што рост сьвядомасьці рабочых павялічвае іх запатрабаваньні да дэпутатаў. Неабходна ня толькі з вялікай увагай уключаць усе гэтыя запатрабаваньні, але і арганізаваць у часе выбарчай кампаніі той беспартыйны актыў, які павінен быць уцягнуты ў шэрагі кіраўнікоў нашага сацыялістычнага будаўніцтва. Гэтыя шляхі вельмі складаны, але апраача яго, няма магчымасьці даць сапраўдны пралетарскі адпор павышанай актыўнасьці дробна-буржуазных пластоў, актыўнасьці, якая дала сябе адчуваць на мінулых перавыбарах.

Нашы цэны павінны быць ніжэй цэн капіталістычнай вытворчасьці.

Гэткі-ж падыход вызначан ЦК і да пытаньняў гаспадарчай працы. У аснове ўсёй задачы ляжыць зьніжэньне цэн на прамысловыя тавары, якое створыць абстаноўку для памяншэньня сабекошту тавараў. Гэтыя дзьве задачы, на якіх партыя некалькі разоў ужо спынялася, ўсё-ж у практычнай працы ня зусім цьвёрда праводзіцца нашымі гаспадарчымі працаўнікамі. Дырэктывы СНК па гэтаму пытаньню яшчэ не ажыцьцёўлены. Шэраг гаспадарчых працаўнікоў прабаваў вырашыць задачу сацыялістычнага накапленьня мэтадам павышэньня цэн на тавары, ствараючы гэтым большыя прыбыткі для сваіх трэстаў. Гэтыя таварышы запаміналі аб тым, што гэткі падыход знаходзіцца ў простым супярэчаньні з задачай сацыялістычнага будаўніцтва. Толькі тагды, як усе нашы гаспадарчыя працаўнікі ўсьвядомяць сабе, што манаполія замежнага гандлю створана не для таго, каб пабіць у іх дух творчай ініцыятывы, тагды, як яны дакажуць здольнасьць нашай прамысловасьці вытрымаць канкурэнцыю з сусьветным рынкам, калі гэта будзе іх падганяць да рацыяналізацыі нашай уласнай вытворчасьці, калі яны гэтае зразумеюць, яны будуць шукаць шляхоў барацьбы з сусьветным рынкам, ня мэтадам уздуваньня цэн, а арганізацыяй нашай вытворчасьці, каб і яна давала танныя тавары.

Толькі ідучы па гэтым шляху наша прамысловасьць зможа ажыцьцявіць тыя задачы капітальнага будаўніцтва, якія ёй вызначаны СНК і Саветам Працы і Абароны і зараз адобраны ЦК. Бяз самага ўважлівага адносеньня і абавязковага выконваньня дырэктыў аб зьніжэньні сабекошту прадукцыі мы ня будзем мець тагс сацыялістычнага накапленьня, без якога ўсе бюджэтныя асыгнаваньні на капітальнае будаўніцтва прывядуць толькі да пагоршаньня фінансавага становішча нашай прамысловасьці.

Захаваньне гэтага-ж завету сацыялістычнага накапленьня таксама абавязкова для каапэрацыі. Зьніжэньне прамысловых цэн будзе зусім бескарысным, калі яно пойдзе толькі на здавальненьне апэтытаў нашых каапэратараў. Накапленьне ўласных капіталаў абавязкова для каапэрацыі, але не за кошт вялікіх цэн, а за кошт рацыяналізацыі свайго гандлёвага апарату.

Усе гэтыя задачы ня могуць быць вырашаны без актыўнага ўдзелу шырокіх мас рабочых і сялян. Пралетарыят павінен аддаваць будаўніцтву ня толькі сваю фізычную сілу, але і праякнуць яе духам сваей клясавай творчасьці. Саветы, вырастаючы з глыбінь пралетарыяту, павінны быць і школай для навучаньня яго кіраваць гэтым апаратам, укладваць у яго сваю ініцыятыву.

Вось аб чым гавораць нам рэзалюцыі апошняга пленуму ЦК.

Л. К.

Удзел камсамолу ў гаспадарчым будаўніцтве.

(Віцебшчына).

Віцебская камсамольская арганізацыя ў сваей рабоце ставіць задачу перад ячэйкамі, каб яны ў умовах свайго цэху, заводу, вёскі, установы практычна вырашалі агульныя задачы па гаспадарчаму будаўніцтву.

Па нашай арганізацыі мы маем шэраг фактаў, якія сьведчаць аб маючыхся дасягненьнях.

Колькасьць прагулаў і прастояў сярод камсамольцаў і моладзі значна скарацілася, павялічылася ўвага да вытворча-тэхнічных нарад, ёсьць шэраг вытворчых прапаноў з боку камсамольцаў, якія ўжо часткова выкананы. Вытворчая дысцыпліна ў параўнаньні з мінулым значна палепшылася.

Камсамольскія ячэйкі пры савецкіх установах таксама пачалі займацца практычнай справай па палепшаньню дзяржаўнага апарату.

Да дасягненьняў трэба далучыць і тое, што за ўвесь час праведзена значная растлумачальная работа па ячэйках, пры чым некаторыя ячэйкі на сваіх сходах пачалі ставіць даклады гаспадарнікаў, намячаючы мерапрыёмствы па ўдзелу ў жыцьці прадпрыёмства камсамольцаў.

Значную работу разгарнулі вясковыя ячэйкі. Мы прыводзім шэраг фактаў, якія самі за сябе гавораць.

У Бешанкавіцкім раёне ўсе камсамольцы зьяўляюцца пайшчыкамі каапэратыву і прымаюць практычны ўдзел у яго рабоце, па Сураскаму раёну камсамольскіх гаспадарак каапэрыравана каля 70 проц., а ў Пудацкай ячэйцы на 100 проц. Поўнаму каапэрыраваньню камсамольцаў часткова перашкаджае далёкая адлегласьць ад ячэйкі, каапэратыву.

Па Кузьняцоўскаму раёну каапэратыў арганізован па пачыну камсамольцаў. Адна ячэйка Лявненскага раёну грошы, сабраныя са спэктаклю, скарыстала для каапэрыраваньня бяднейшых сялян.

Значнае месца ў рабоце вясковых ячэек пачынае займаць палепшаньне сельскай гаспадаркі. Маецца шэраг фактаў, калі тое, аб чым гаворыцца на занятках сельска-гаспадарчага гуртка, пачынае практыкавацца камсамольцамі на сваей уласнай гаспадарцы.

Па Сураскаму раёну 4 камсамольцы перавялі сваю гаспадарку на шматпольле. Камсамольцы—самастойныя гаспадары таксама значна палепшылі сваю гаспадарку. У Лязьненскім раёне маецца 22 выпадкі пераходу гаспадарак камсамольцаў на шматпольле.

Усё гэта разам узятае дазваляе зрабіць вывад, што ўвага камсамольцаў да палепшаньня сваіх гаспадарак значна павялічылася.

Міх. Лабадаеў.

Да 9-й гадавіны Рабоча-Сялянскай Чырвонай арміі.

(Тэзісы для дакладу).

1. Сьвяткаваньне гадавіны Чырвонай арміі зьяўляецца напамінаньнем аб яе гэраічных перамогах і вялікіх заслугах перад Кастрычнікавай рэвалюцыяй і сусьветным пралетарыятам. З кожным годам у дзень сьвяткаваньня Чырвонай арміі ўсё шырэй уцягваецца працоўнае насельніцтва, і ўсё большае месца адводзіцца ролі і посьпехам насельніцтва ў справе ўзмацненьня абароназдольнасьці СССР. У дзевятую гадавіну, калі міжнародныя абставіны сыгналізуюць ваенную пагрозу Саюзу Сац. Рэспублік, сьвята Чырвонай арміі павінна быць аглядам яе баявой магутнасьці, і ўсе працоўныя, яшчэ шчыльней злучыўшыся з Чырвонай арміяй, павінны разам з ёй дэманстраваць сваю баявую падрыхтоўнасьць да абароны мірнага будаўніцтва Саюзу. У дзесяты год існаваньня Чырвонай арміі працоўныя павінны яшчэ шырэй і актыўней удзельнічаць у ўзмацненьні абароны краіны, не парываць вывучэньня ваеннай пісьменнасьці, неабходнасьць якой дыктуецца ня толькі ўмовамі перажываемага часу, але і асаблівасьцямі ваеннага будаўніцтва СССР.

2. У дзевятую гадавіну Чырвонай арміі мы зьяўляемся сьведкамі гаспадарчай і палітычнай магутнасьці СССР і буйных посьпехаў у справе будаўніцтва сацыялізму. Наша гаспадарка аднаўлена ў даваенных разьмерах на сацыялістычнай аснове; будуюцца новыя фабрыкі і заводы, новыя электрастанцыі, новыя чыгункі, вырасла палітычная сьвядомасьць, актыўнасьць і агульная пісьменнасьць рабочых і сялян. Але з існаваньнем сацыялістычнай краіны, якая ўвесь час расьце і ўзмацняецца, ня можа згадзіцца міжнародная буржуазея. Таму небясьпека ўзброенага нападу на СССР павялічваецца з кожным днём.

3. Сучасныя міжнародныя абставіны вызначаюцца абвастрэньнем супярэчнасьці ня толькі ў адносінах буржуазных з Саюзам Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік, але і ў адносінах паасобных груп імпэрыялістычных дзяржаў між сабою. Разам з гэтым абвастраюцца клясавыя супярэчнасьці ўнутры капіталістычных краін, расьце вызвалены рух у калёніяльных і паўкалёніяльных краінах [Кітай, Інданэзія], значна лявеюць рабочыя масы [забастоўка ангельскіх вуглякопаў, рэфэрэндум у Нямеччыне і г. д.], і расьце актыўнасьць СССР і сымпатыі да яго працоўных усяго сьвету.

4. Ростам і абвастрэньнем зазначаных супярэчнасьцяў тлумачыцца шпаркі рост узброеньня ў капіталістычных краёх і разьвіцьцё ваеннай тэхнікі. Ваенны бюджэт буйнейшых капіталістычных краіх узрос на 80 проц. у параўнаньні з 1913 г., лік іх кадравых армій павялічыўся амаль на 200.000 ч., а пры вучоце ўсіх захаваных узброеных сіл—амаль у два разы. Гэтыя факты поўнасьцю супярэчаць гутаркам імпэрыялістаў аб разброеньні і сьведчаць аб тым, што ўсе нарады Лігі Нацый і розныя спэцыяльныя канфэрэнцыі па разброеньню „азначаюць па сутнасьці справы ня што іншае, як размеркаваньне сіл для новай вайны“ (XIУ зьезд партыі).

5. Асаблівай увагі працоўных СССР і ўсяго сьвету заслугоўвае палітыка Англіі ў адносінах да СССР. Закрануты ў сваіх асновах забастоўкай вуглякопаў і моцным нацыянальна-рэвалюцыйным рухам у Кітаі ангельскі імпэрыялізм накіроўвае ўсе свае сілы на падрыхтоўку інтэрвэнцыі ў СССР, у якім ён бачыць асноўнага віноўніка рэвалюцыйнага руху. Плян абкружэньня СССР колам варожых краін настойліва і не бяз посьпеху праводзіцца. Пераварот Пілсудзкага ў Польшчы зроблен пры дапамозе Англіі; фашысцкі пераварот у Літве таксама адбыўся не бяз удзелу Англіі. Перамога фашызму ў Літве зьяўляецца сыгналам да фашысцкага перавароту і ў іншых прыбалтыцкіх краінах [спроба фашысцкага перавароту ў Латвіі]. Дзякуючы актыўнаму падтрыманьню Англіі і другіх буйнейшых капіталістычных дзяржаў, нашы пагранічныя суседзі за апошнія 3 гады павялічылі свой ваенны бюджэт на 16 проц., колькасьць кадравай арміі—11,3 і стварылі значныя захаваныя ўзброеныя сілы. Ажывілася і белагвардзейшчына і занялася энэргічнай падрыхтоўчай працай.

6. Адсюль выцякае неабходнасьць сур'ёзнай падрыхтоўкі СССР да абароны. Рабоча-Сялянскі ўрад усімі сіламі дабіваецца міру. УсеКП(б)—правадыр Чырвонай арміі і ўсіх працоўных—на сваім XIУ зьезьдзе дала рашучую дырэктыву „праводзіць палітыку міру“, якая знайшла свой адбітак у шэрагу ўжо створаных дагавораў з некаторымі дзяржавамі (Нямеччына, Турцыя, Літва) і ў прапановах нашага ўраду аб заключэньні дагавораў з іншымі дзяржавамі [Польшча, Фінляндыя і інш.). Але, ведаючы нязгоднасьць нашых ворагаў, мы прымушаны „прымаць усе меры па ўзмацненьню абароназдольнасьці і магутнасьці Чырвонай арміі і Чырвонага флёту, марскога і паветранага“. (XIУ зьезд партыі).

7. III ьезд саветаў СССР удакладніў тыя задачы, якія неабходна вырашыць у зьвязку з падрыхтоўкай краіны да абароны. У асноўным гэтыя задачы зводзяцца да ўзмацненьня Чырвонай арміі, пашырэньня ваеннай прамысловасьці і падрыхтоўкі грамадзянскай прамыслозасьці да патрэб ваеннага часу, разьвіцьця ваеннай тэхнікі, галоўным чынам, авіяцыі і хіміі і вайсковай падрыхтоўкі ўсяго працоўнага насельніцтва, якое няўхільна стане ўдзельнікам вайны.

8. Ажыцьцяўляючы палітыку міру і імкнучыся зьменшыць ваенны цяжар для насельніцтва, Чырвоная армія скарочана да 562000 чал. Праз унутраную рэарганізацыю створаны больш выразныя і стойкія арганізацыйныя формы, палепшылася пастаноўка вучэбнай працы, вырасла палітычная сьвядомасьць чырвонаармейцаў, узмацнілася дысцыпліна, палепшылася матар'яльнае становішча чырвонаармейцаў і начскладу, значна павялічылася забясьпечанасьць Чырвонай арміі тэхнічнымі сродкамі барацьбы. Такім чынам, зьмяншэньне не адбілася на баявой здольнасьці Чырвонай арміі, наадварот, яе магутнасьць значна вырасла. Правадыр Чырвонай арміі тав. Варашылаў на апошняй маскоўскай парткапфэрэнцыі з поўным правам мог заявіць: „Нашы ўзброеныя сілы не адставалі ад росту ўсяе нашае краіны“. „Мы да абароны межаў Саюзу гатовы кожную хвіліну“.

9. Не аднэй кадравай арміяй вызначаецца баявая сіла СССР. Побач са скарачэньнем сталай арміі створана тэрытарыяльна-міліцыйнам сыстэма фармаваньня ўзброеных сіл краіны. Вакол невялікага кадравага складу ўкамплектоўваюцца па раёнах (тэрыторыі) адпаведныя часьці з працоўных з такім разьлікам, „каб жывая чалавечая сіла пэўных гаспадарчых раёнаў зьяўлялася ў той-жа час жывой чалавечай сілай пэўнай вайсковай часьці“ (IX зьезд партыі). Працоўныя ад сваей вытворчай працы адрываюцца на кароткія тэрміны для ваеннага навучаньня. Пры першай мабілізацыі грамадзяне ствараюць арганізацыйна-шчыльную баяздольную армію, падобную да кадравых часьцей.

10. Аднак, тэрытарыяльна-міліцыйная сыстэма пры кароткім агульным тэрміне навучаньня (2-12 м. у працягу 5 год) можа даць добра навучанага байца пры ўмове актыўнай дапамогі ўсяго насельніцтва, пры правядзеньні збораў і шырокай арганізацыі адпаведнай працы грамадзянскіх палітасьветных арганізацый з пераменьнікамі між зборамі (па ваеннаму і палітычнаму выхаваньню).

11. Грамадзкая думка ўжо створана, шырокія колы рабочых і сялян паступова асазнаюць неабходнасьць вайсковай пісьменнасьці, шчыльнага аб'яднаньня і моцнай спайкі з Чырвонай арміяй, расьце сетка ваенных куткоў і гурткоў ваенных ведаў у грамадзянскіх клюбах і хатах-чытальнях. Прызнаючы, што гэтыя першыя посьпехі зусім недавочны, трэба дамагацца большай актыўнасьці, большага абхвату ўсяго працоўнага насельніцтва (удзел у т-ве дапамогі абароне, авіяцыйнай і хімічнай прамысловасьці краіны—авіяхім, праца ў ваенных кутках і гуртках ваенных ведаў і г. д.). Актыўны і сьвядомы ўдзел рабочых і сялян у будаўніцтве абароны СССР—аснова таго, што ў выпадку вайны вакол партыі разам з Чырвонай арміяй згуртуецца ўвесь узброены народ для абароны сваёй мірнай працы.

12, Разам з жывымі сіламі, неабходна забясьпечыць матар'яльную базу абароны нашае краіны. III зьезд саветаў устанавіў неабходнасьць «адпаведнага пашырэньня ваеннай прамысловасьці і такой пабудовы ўсяе дзяржаўнае прамысловасьці, якая яшчэ ў мірны час існавала для патрэб ваеннага часу», бо рашучае значэньне мае ня толькі разьвіцьцё ваеннай прамысловасьці, але і адпаведнае разьвіцьцё ўсіх вытворчых сіл краіны, якія ў выпадку вайны маглі-б адразу перайсьці з рэек мірнага будаўніцтва на ваенныя рэйкі. Зараз Чырвоная армія ўлічвае магутнасьць імпэрыялістычных армій, усе сілы накіроўвае на ўзьняцьце сваей тэхнікі і ўзмацненьне матар'яльнай асновы абароны. Аднаўленьне нашае гаспадаркі і пабудова новых буйных фабрык і заводаў з кожным месяцам і годам узмацняе нашу тэхнічную абароназдольнасьць. Гарматам, танкам, аэрапланам і хімічным прыладам капіталістычных армій—Чырвоная армія і працоўныя Саюзу ССР супроцьпаставяць сваю тэхніку.

13. Сур'ёзная і цяжкая задача па ўзмацненьню абароназдольнасьці нашае краіны ня можа быць вырашана адным толькі ваенным ведамствам, а патрабуе ўдзелу ўсіх грамадзянскіх і партыйных, прафсаюзных і грамадзкіх арганізацый.

У данны момант падрыхтоўка „тылу“ да абароны набывае выключнае значэньне, аб гэтым павінен ведаць кожны рабочы і селянін.

Пры першай спробе к нападу, з Чырвонай арміяй павінны зьяднацца ў адну магутную непераможную сілу ўсе працоўныя, злучаныя шчырай адданасьцю савецкай уладзе і ленінскай партыі.

АПА ЦК УсеКП(б).

Жыцьцё і праца асьветніка.

(Выходзіць раз на тыдзень па чацьвяргох з удзелам ЦП Саюзу Белпрацасьветы).

„Паказальны“ мясцком асьветнікаў.

Не шанцуе гармясцкому № 2 барысаўскіх асьветнікаў...

Да кожнага агульнага сходу рыхтуюцца,—намячаецца парадак дню, вызначаюцца дакладчыкі...

З 60 сяброў, якіх яднае мясцком, прыходзіць усяго 8-10 чалавек, ды і то разам з дакладчыкамі, а апошніх 25-30 проц. усіх зьявіўшыхся.

Прабавалі на кожны новы сход і новы парадак дню ўвесьці, новых дакладчыкаў вызначалі,—не дапамагае.

Чаму-ж гэтак?

Ды, маса ня ідзе... Гавораць, нагрузка ў нас вялікая.

Назначылі сход на 10 сьнежня... Прыйшлося адкласьці.

Перанесьлі яго на 10 студзеня... Не адбыўся.

Вырашылі склікаць на 11 лютага... Амаль што ніхто не зьявіўся.

Склікаюць зараз сход на 25 лютага.

Браточкі мае, далібог, не адбудзецца,—бо, папершае, надвор'е ні тое, ні сёе, ну, а падругое, 2 сходы на месяц,—гэтае ўжо занадта.

Вось яны справы то якія...

Нават дагэтуль плян працы мясцкому не ўдаецца зацьвердзіць.

Ну, а як-жа з рознымі камісіямі мясцкому?

Ды так, нічога сабе, патроху...

Як гэтае пяецца у адным рамансе.

«Спит она и дни, и ночи,
Сон сомкнул ей крепко очи»

А далей, хіба-ж так і будзе?

Мусіць, бо хутка вясна, а там канікулы,—ну і адпачыць пара...

Ці ня пахне тутака абломаўшчынай, а можа не,—можа я мыляюся...

Можа і ўсяго-то простая лень. Урэшце-ж, ці ня ўсё роўна,—што ў лоб, што па лбу, а толькі...

Бачыце, мясцком хоць куды, прама «паказальным» можна лічыць

В. Зайцаў.

Да заметкі „Ня час спрэчак“.

(„Савецкая Беларусь“ № 27 ад 3-II-27 г.).

У артыкуле сваім т. Серафімаў каснуўся балючага месца ў жыцьці наогул школ і ў прыватнасьці 7-к. Ён правільна кажа, што і да гэтага часу ў 7-ках ёсьць такія настаўнікі, якім ня месца там. І на гэту справу трэба зьвярнуць вялікую ўвагу, бо часта раздаюцца жальбы на тое, што скончыўшыя нашы сямігодкі не адпавядаюць запатрабаваньням тэхнікумаў. А гэткае становішча, галоўным чынам, і тлумачыцца тым, што ў старэйшых канцэнтрах засталіся яшчэ «іскапаемыя», якіх пакуль што з 7-кі ня выкурыш.

Калі і ёсьць выпадкі, што на шляху працы маладых настаўнікаў сустракаюцца паказаныя таварышам Серафімавым недарэчнасьці, дык яны ідуць з боку такіх вот выкладчыкаў, якія на школу глядзяць, як на дойную карову і працуюць у ёй толькі затым, што некуды дзецца.

Я ведаю факты, калі ў сёлетнім годзе такіх прызначалі. І тлумачыцца гэта тым, што адчуваецца вялікі недахоп настаўнікаў. А таму факт адносін з боку старых настаўнікаў да працы маладых, паказаны ў артыкуле, патрабуе, каб на яго была зьвернута вялікая ўвага. Калі мы бачым такія зьявішчы, мы, старыя настаўнікі, павінны павесьці рашучую барацьбу з тымі з нас, у якіх ёсьць настрой перашкаджаць працы нашых менш вопытных, але больш тэарэтычна падрыхтаваных настаўнікаў, якія скончылі пэдтэхнікумы і пэдфакі. Далей, трэба адказаць т. Серафімаву, што агульнае абвінавачваньне старых настаўнікаў у тым, што яны перашкаджаюць працы маладых, ёсьць памылка. З назіраньняў у сваёй акрузе я бачу іншыя прыклады, калі маладыя настаўнікі абіраюцца на адказныя пасады, як напрыклад, старшыні мясцкому працасьветы, загадчыка культаддзелу і г. д. У 7-ках яны таксама карыстаюцца належнай увагай, вядома, калі яны вядуць сваю працу не паасобку, а калектыўна. Трэба адзначыць, што ня ўсе маладыя настаўнікі належным чынам падрыхтаваны, што ня ўсе з іх жадаюць ісьці ў вёску на працу. Трэба, каб скончыўшыя нашы сярэднія і вышэйшыя пэдагагічныя ўстановы не затрымліваліся ў гарадох, а ішлі ў вясковыя 2-х і 3-х кампл. школы і 7-кі, дзе іх даўно чакаюць, і каб яны дапамагалі нам, старым настаўнікам, падрыхтоўваць барацьбітоў за ўсясьветную пралетарскую рэвалюцыю.

Стары настаўнік.

Да курортнай кампаніі.

Летні перапынак у працы культурна-асьветных устаноў не за гарамі. Адначасова асьветнікі мараць аб адпачынку і лячэньні. Пэўна мараць тыя, якія не лячыліся ў мінулым годзе за кошт курортнага фонду.

У зьвязку з гэтым і трэба выказацца асьветнікам.

У мінулым годзе існаваў парадак, па якім хворыя пасылаліся на курорты ня цалкам за кошт курфонду, а выдаваўся вядомы процант, былі толькі нязначныя выключэньні.

Такім чынам, хворы ехаў лячыцца, а прыехаўшы яго пачыналі тузаць крэдыторы і заміж таго, каб пасьля лячэньня працаваць нармальна, прыходзілася недаядаць і хадзіць зімою ў тэй самай вопратцы, у якой хадзіў на курорце, а ўсе сродкі захоўваць і варочаць даўгі, а не варочаеш, дык ёсьць нарсуд і судовы выканаўца.

У гэтым годзе трэба асьветнікаў пасылаць на курорты цалкам за кошт курфонду, тым больш, што ўносіцца на гэту патрэбу аднолькавы процант, значыць кожны мае аднолькавае права і ня будзе тых недарэчнасьцяй, якія назіраюцца да гэтага часу. Да і ЦП працасьветы менш клапот, бо і да сёньняшняга дню даўгі па курфонду не спагнаны, а даўжнікі адны выехалі невядома куды, а другія зусім памерлі.

Трэба таксама сказаць і адносна стану здароўя тых, хто пасылаецца на курорт. Звычайна ЦП працасьветы мае моду пасылаць такіх, якія маюць апошнюю стадыю сухотаў і ня раз былі выпадкі, калі на курорце паміралі заміж таго, каб паздаравець.

Здаецца відавочная рэч—цяжка-хвораму патрэбны ня курорты, а грунтоўныя перамены ў лепшы бок умоў жыцьця і працы. Лячыць жа неабходна тых хворых, для якіх лячэньне будзе карысным.

Гаворачы аб курорце, трэба некалькі сказаць і аб Ялцінскім доме адпачынку. Туды ў мінулым годзе мог паехаць той асьветнік, які яшчэ крывёю ня харкае, але пачне харкаць праз гады 2-3, ну і пэўна той адначасова, хто меў паўсотні, сотню рублёў. А ў гэтым годзе такі асьветнік нікуды не паедзе, бо дом зачынены. А як раз зачыняць яго і не патрэбна было.

Папершае, страчаны сродкі на абсталяваньне, падругое, за зімнія месяцы плацілася арэнда і пэнсія загадчыку і патрэцяе самае галоўнае, у гэтым годзе можна было распачаць шырокае абслугоўваньне адпачываючых асьветнікаў, бо ў мінулым значная частка памяшканьня была занята пабочнымі кватарантамі, а цяпер яны выселены і ўсё памяшканьне вольнае, павялічыўшыся такім чынам на значны лік мейсц.

Праўда, нас, грэшных, супакойваюць, што можна будзе ехаць у дамы адпачынку Цэкпроса, але мусіць забываюць, што ў гэтыя дамы зможа паехаць малы лік, а падругое, калі ехаць за свой кошт, дык там чуць ня ў два разы даражэй.

Усе гэтыя хібы трэба прыняць на ўвагу і па магчымасьці выправіць у надыходзячай курортнай кампаніі.

Асьветнік.

Аб сувязі школы з насельніцтвам.

Шмат пішацца і гаворыцца аб комплекснай сыстэме выкладаньня, як сыстэме ўвязкі школьнага жыцьця з жыцьцём, акаляючым школу. Ня трэба многа гаварыць аб тых цяжкасьцях, з якімі прыходзіцца сустрэцца настаўніку, асабліва ў пачатковых аднакамплектавых і двухкамплектавых школах, пры жаданьні ўжыць комплексную сыстэму; гэта зразумела і для кожнага настаўніка і для інструктарска-кіруючага апарату. Вядома таксама, што пакуль ня будуць наладжаны правільныя, разумныя ўзаемаадносіны паміж школай і насельніцтвам, у першую чаргу бацькамі вучняў і грамадзкімі ўстановамі, да тае пары ні ў якім разе ня можа быць ужыта, як сьлед, комплексная сыстэма. Шляхам-жа для ўвязкі школы з насельніцтвам у першую чаргу зьяўляюцца сходы бацькоў вучняў. А трэба зазначыць, што такія сходы не карыстаюцца ў належнай меры ўвагай з боку настаўніцтва і калі яны маюць месца ў сямігодках, то амаль што зусім не практыкуюцца ў пачатковых школах, у тых школах, дзе якраз так трудна ня толькі правесьці комплексную сыстэму, але наогул наладзіць больш менш правільныя заняткі.

На сходы бацькоў вучняў трэба настаўніку зьвярнуць самую сур'ёзную ўвагу. Гэтыя сходы трэба рабіць, памойму, ня менш 3 разоў на працягу навучальнага году.

Першы сход лепш зрабіць пасьля таго, як распрацован комплекс «Ахова здароўя», а дзе ня ўжываецца комплексная сыстэма, то пасьля васеньняга мэдыцынскага агляду вучняў. На гэтым сходзе неабходна даць падрабязговую характэрыстыку кожнага вучня, як з боку яго пасьпешнасьці, паводзеньня, так і здароўя; трэба падкрэсьліць, на што асабліва бацькі павінны зьвярнуць увагу. На гэтым сходзе робіцца падрабязговая справаздача загадчыкам школы аб гаспадарчым становішчы школы, аб забясьпечанасьці школы падручнікамі, навучальнымі дапамогамі; тут-жа загадчык дагаварваецца наконт дастаўкі ў школу дроў.

Другі сход можна правесьці пасьля зімовага перапынку. У гэты час, як раз, прымячаецца пералом у пасьпешнасьці некаторых вучняў у лепшы, ці горшы бок, таму зразумела, што гутарка аб гэтым павінна займаць і тут першае мейсца. К гэтаму-ж часу выяўляецца з боку некаторых вучняў сыстэматычныя спазьненьні, пропускі;—гутарка аб гэтым з бацькамі будзе мець вялікае значэньне.

Трэці сход павінен адбыцца ў канцы навучальнага году, лепей усяго пасьля пераводу вучняў з групы ў групу і выпуску вучняў старшай групы. На гэтым сходзе абгаварваецца праца школы за ўвесь навучальны год, адзначаюцца недахопы і станоўчы бок працы. Гэты сход праводзіцца разам з усімі вучнямі школы. На кожным сходзе можна задаваць тыя ці іншыя пытаньні ў залежнасьці ад патрэбы моманту. Добра таксама ў канцы сходу рабіць дэклямаваньне вучнямі вершаў, інсцэніроўкі і сьпевы. Гэта адыгрывае значную ролю ў справе зацікаўленьня насельніцтва школаю. Дзе няма школьнага музэю, неабходна к апошняму сходу прывурочыць школьную выстаўку. На ўсе сходы бацькі вучняў запрашаюцца позвамі, якія пішуцца вучнямі старэйшай групы.

З свае ўласнае практыкі ведаю, што такія сходы вельмі спрыяюць увязцы школы з акружаючым яе жыцьцём. Бацькі вучняў пачынаюць цікавіцца школьнаю справаю, адносяцца к запатрабаваньням школы больш уважліва, дапамагаюць нават дзецям зьбіраць патрэбныя веды аб жыцьці вёскі, аб сваёй гаспадарцы, памагаюць рабіць розныя мадэлі, прыклады і інш. Ня меншы ўплыў гэтыя сходы маюць і на самых вучняў.

Настаўнік праз бацькаўскі сход лепш знаёміцца з індывідуальнымі асаблівасьцямі вучня, што дае магчымасьць правільней намеціць падыход к вучню ў пэдагагічна-выхаваўчай працы настаўніка.

Я памятую, як на першым такім, я-б сказаў, вопытным сходзе, яшчэ ў 1923 годзе, сяляне з вялікаю прыемнасьцю прагутарылі з настаўнікамі аб сваіх дзецях 4 гадзіны, а ў канцы сходу віталі настаўнікаў такімі словамі: «Мы павінны вітаць такія сходы; да гэтае пары школа была для нас як бы чужой, далёкай, цяпер жа мы бачым, што яна хоча знайсьці агульную з намі мову». Такімі словамі ацаніла насельніцтва імкненьне школы да сувязі з ім.

Апрача такіх пэдагагічна-дзелавых сходаў, патрэбна запрашаць бацькоў вучняў на ранішнікі, якія адбываюцца ў школе ў рэвалюцыйныя сьвяты. Тут сяляне запрашаюцца непасрэдна праз вучняў.

Мне здаецца, што наладзіўшы такую шчыльную сувязь школы сьпярша з бацькамі вучняў, а потым і наогул з насельніцтвам, настаўнікам лягчэй будзе праводзіць сваю пэдагагічна-выхаваўчую працу, а школа стане сапраўдным культурным асяродкам на вёсцы і зойме тое пачэснае месца, якое ёй вызначана Кастрычнікавай рэвалюцыяй.

Настаўнік Ш-а.

Случчына.

„Эканомны загадчык“

Здаецца няма нічога прасьцей, як разьлічыць колькасьць апалу на адну печ, ну і пэўна на некалькі печак таксама. А вось, загадчык Каралішчанскай школы, Самахвалаўскага раёну памыліўся, а мо' ня мог гэтага зрабіць.

У лістападзе м-цы 26 году, у памянёную школу было дастаўлена чатыры і тры чвэрткі куб. саж. дроў і адзін куб. саж. торфу на чатыры печкі, а 1 лютага ў школе ні аднаго палена дроў, нават заняткі на некалькі дзён былі спынены.

Як гэтыя дровы паліліся, я ня ведаю. Мусіць загадчык дасьць, а мо ўжо даў справаздачу райвыканкому.

К.

„Здымкі з натуры“.

Не заўважыў.

Справа адбываецца ў дагаворнай школе ў засьценку Даўнара, Самахвалавіцкага р., Рубінкаўскага с.-с.

Загадчык райкультаддзелу прыехаў паглядзець, як пастаўлена справа.

У першую чаргу—якія веды вучняў.

Праверыўшы агульныя веды, ён выявіўся, што нават вучні 4 групы ня могуць рабіць 4-х дзеяньняў у межах тысячы, чытаюць і пішуць ня лепей.

Перайшоў да грамадзкіх ведаў.

«Скажыце, дзеці, хто намаляваны на гэтым партрэце»?

Дзеці, трошкі падумаўшы, адказалі—«Тав. Ленін»,

«А хто на тым партрэце»?—пытаецца загадчык, прыглядаючыся на нейкі малюнак, якога і сам не разабраў.

Дзеці бойка адказваюць «гэта сьвенты пан Антоні»!

Перапынак заняткаў.

«Як жа гэта так, у вас у клясе, тав. настаўнік, ужываюцца такія рэчы, як сьвенты Антоні»?

«Выбачайце, даруйце, я... ведаеце, гэта гаспадар будынку вінават, я не заўважыў»...

А цікава, ці заўважылі вы, што працуе ў Савецкай рэспубліцы на 10 годзе яе існаваньня?

Мудрае вырашэньне справы.

Адбываецца пасяджэньне РКК Шацкага МК. працасьветы. Здаецца, справа ня вельмі каштоўная і складаецца толькі з таго, што настаўніца займаецца з 90 вучнямі, з іх 60 першагоднікаў.

Настаўніца просіць, каб далі яшчэ аднаго школьнага працаўніка, тым больш, што па каштарысу маецца адзін вольны камплект.

Прадстаўнік РВК разважае так—«ёсьць камплект, то ёсьць, але паўгода ўжо прайшло, а калі ўзяць новага працаўніка, дык яму-ж трэба будзе плаціць ня толькі за час працы, а і за летнія месяцы. Не, гэта ня добра?

Вось тут і выступае абаронца працоўных-прадстаўнік МК тав. Іваноў.

Ведаеце, мне спачатку хацелася яго параўнаваць з Саламонам, але куды супроць яго Саламон? Можна сказаць, адзін пусты гук. Тав. Іваноў дасьць многа вочак уперад любому Аляксандру Македонскаму.

Ён, пэўна Іваноў, а не Македонскі, уносіць прапанову: «лічыць нагрузку настаўніцы вучнямі пазашкольнай грамадзкай працай, тым больш, што настаўніца ўпраўляецца з 90 вучнямі ў адну зьмену, і акрамя таго, эканомія»

Такую мудрую прапанову, ды і ня прыняць? Ого! Ня лыкам шыты—Аднагалосна. Базыль.

Нашы вясковыя школы і раймэтбюро.

Нз днях на старонках „С. Б“. зьявіўся артыкул аб ажыўленьні працы раймэтбюро. Артыкул гэты надзвычайна цікавы і заслугоўвае належнае ўвагі. Справа ў тым, што раймэтбюро, як арганізацыя, мае на мэце дапамагчы масаваму вясковаму насельніцтву ў яго штодзённай працы, як школьнай так і пазашкольнай. У бюро, як вядома, ўваходзяцfolk лепшыя настаўнікі—мэтадысты данага раёну, якія і задаюць тон у тэй ці іншай працы, дапамагаюць пасяброўску кожнаму таварышу разабрацца ў трудным, незразумелым. Калі гаварыць аб падняцьці вытворчасьці нашых школ, прыбліжэньні іх да праграмы, то прама трэба адзначыць, што ў гэтым раймэтбюро, калі яно працуе добра, адыгрывае найбольшую ролю. Могуць сказаць, што ў нас ёсьць інспэктура, якая і сачыць за гэтым. Такая думка, бязумоўна, будзе памылковай. Інспэктар бывае ў школе адзін раз у год, а то і ў 2—3 гады раз. На занятках прысутнічае ад 1 да 3-х гадзін ня больш.

А школа зноў застаецца на год ці на два сама сабе. Зусім другая справа раймэтбюро. Яно разглядае і распрацоўвае комплексы, дае нарады кожнаму таварышу і дапамагае ў школе практычна ўжыць тыя ці іншыя мэтады шляхам выезду на мейсца і г. д. Аднака-ж ня гледзячы на ўсю важнасьць працы і жыцьця раймэтбюро, апошнія ў большасьці сапраўды далей пасяджэньняў у 4-х сьценах ня ідуць і карысьці належнай нікому ня прыносяць. Каб ажывіць працу рамэтбюро, як вытворчай арганізацыі, даць магчымасьць праявіць сябе на справе, трэба забясьпечыць яго ўсім неабходным. Бюро павінна быць заўсёды ў курсе новых пэдагагічных ідэй і напрамкаў, для чаго трэба выпісваць усе пэрыядычныя пэд. выданьні, як журналы, так і газэты, мець сталую бібліатэку. Трэба рабіць выезды членаў бюро, як у школы, так і на заняткі тэр-гурткоў у сельсаветах. Склікаць нарады кіраўнікоў тэр. гурткоў. Усё гэта, бязумоўна, падымае вытворчасьць школ, але тут патрэбны сродкі. А сродкі можа і павінен даць РВК. У пастаноўцы школьнай справы на належную вышыню павінен быць зацікаўлен кожны раён.

Паставіць-жа яе магчыма толькі тады, калі раймэтбюро будзе працаздольным і праявіць сябе ў поўнай меры.

П. Брыцька.

Каняводзтва.

Перарэгістрацыя гатунковых коняў.

Зараз па ўсёй БССР распачынаецца перарэгістрацыя гатунковых коняў: жарабкоў і матак. Перарэгістрацыя будзе праводзіцца на вызначаных пунктах.

Спроба рысістасьці.

Народны Камісарыят Земляробства арганізуе сёлета ў Менскай, Віцебскай, Полацкай, Слуцкай і Аршанскай акругах спаборніцтвы рысістых і цяжкавозных коняў. Самы вышэйшы прыз вызначаецца ў 100 руб.

19-20-га лютага адбудзецца спаборніцтва ў Полацку. У Менскай акрузе спаборніцтвы маюць быць наладжаны ў Койданаўскім ці Самахвалавіцкім раёнах.

Усе коні, якія атрымаюць прызы на гэтых спаборніцтвах, на дзяржаўны кошт будуць дастаўлены ў Менск для ўдзелу ў скачках іпадрому.

Дзяржаўныя конскія заводы.

Зараз у БССР знаходзіцца 2 дзяржаўныя конскія заводы: у Гомелі і ў Самуалёве.

Гомельскі завод мае 2 аддзяленьні: рысістае і скаковае. У рысістым аддзяленьні знаходзіцца: 11 жарабкоў, 12 матак і 27 жарабят. У скакавым аддзяленьні: 2 жарабкі, 14 матак і 27 жарабят.

Скакавыя жарабкі ацэньваюцца ад 10 да 14 тысяч руб. кожны.

Апрача заводу, у Гомелі знаходзіцца завадзкая стайня, дзе ёсьць 13 рысістых і 9 цяжкавозных жарабцоў. Апошнія рассылаюць на сялянскія случныя пункты.

У конскім заводзе ў Самуалёве знаходзіцца 45 жарабкоў, матак і жарабят арлоўскіх, англа-амэрыканскіх, цяжкавозных і інш. гатункаў.

„Трэба дапамагчы селяніну ў набыцьці каня" *).

Інспэктар каняводзтва Наркамземляробства тав. Ізіаканенка—піша:

— Я зусім згаджаюся з аўтарам заметкі „Трэба дапамагчы селяніну ў набыцьці каня". Гандляры коньмі ўжываюць усялякія сродкі, каб захаваць ганьбу каня, каб памаладзіць старога каня, долатам выкалупліваюць высечку ў зубох, якую чарнаяць ляпісам, кульгавому каню падпускаюць какаіну ў балючую нагу на час кірмашу і г. д. Толькі спэцыяліст можа заўважыць такія недахопы ў каня, як раны на языку, пакалатыя капыты, але адмысловая замазаныя смалой, пасечаныя вокы і інш. хваробы.

На маёй думку, селяніну трэба і можна дапамагчы ў набыцьці здаровага каня, калі ў час кірмашоў на базары будуць знаходзіцца спэцыяльныя камісіі у складзе вэтэрынара, заатэхніка і прадстаўніка мясцовага выканкому. Камісія павінна засядаць у спэцыяльным памяшканьні. Але гэта камісія ні ў якім разе не павінна ўмешвацца ў самы ход торгу, а выконвае чыста кансультацыйныя функцыі.

Такія камісіі можна таксама арганізаваць пры дамох Селяніна, пры якіх ужо існуюць розныя кансультацыі, як юрыдычная, агранамічная і інш.

Ці дорага будзе каштаваць арганізацыя такіх камісій? Па мойму—мала.

У БССР штогодна адбываецца ня больш 100 конскіх кірмашоў; у сярэднім на гэту справу будзе патрачана каля 200 дзён. Але карысьць, якую атрымае селянін ад арганізацыі падобных камісій—незьлічана. Гэтым самым мы папярэдзім шальмоўства гандляроў і абаронім селяніна ад розных ашуканстваў.

Дапамога селяніну ў набыцьці здаровага каня ўжо насьпела і гэту справу трэба безадкладна ажыцьцявіць.

*) Глядзі „Сав. Беларусь" № 35.

С у д.

Справа царскіх жандараў.

Дваццаць год таму назад у самыя бурныя, баявыя гады рабочага рэвалюцыйнага руху, калі на вуліцах адбываліся дэманстрацыі, пачалі сваю кар'еру восем гэтых 10 царскіх жандараў.

Рэвалюцыйныя хвалі дакаціліся тады і да г. Полацка. І ў ім пачалі адбывацца мітынгі, сходкі... З чырвонымі сьцягамі выходзілі на вуліцы рабочыя. Высоўвалі свае лёзунгі і пападалі пад... кулі восем гэтай арганізаванай „законнай" шайкі жандараў.

Самы галоўны з іх Павел Хаткевіч. Зараз яму 58 год. Хаткевіч мае за сабой доўгі стаж царскай службы: з 1901 па 1907 год служыў „верой і праўдой цару-батюшке".

Гэта зараз Хаткевіч прыкідваецца ціхім і карэлівым.

Сьведкі-ж пазвароту, кажуць, што ён быў самым драпежным жандарам у Полацку.

Калі ў мясцовых гасьцініцах заселі баявыя дружыны рэвалюцыянэраў, Хаткевіч сам сваею шабляю расьсякаў галовы дружыньнікам.

Другое месца сярод абвінавачаных пасьля Хаткевіча займае Акуловіч; ён таксама за сабой мае дваццацігадовы службовы стаж у паліцыі.

Але на лаўцы падсудных ня толькі жандары, а і шпіёны, восем самыя тыповыя з іх—Лянзэў пад відам уласьніка хлебапякарні трымаў сувязь з рабочымі, Мэндаль Шуэль прабраўся ў „бундаўскую арганізацыю і там шпіёніў. Усе дзесяць абвінавачаных—„аднаго поля ягады".—жандары, шпіёны. Душыцелі рабочага руху.

Час іх дзейнасьці 1904-5 год. Асабліва яны працавалі ў канцы 1904 г., калі кулямі разганялі агульна-гарадзкую дэманстрацыю рабочых і пакінулі на рынкавым пляцы шмат ахвяр.

Справа жандараў усплыла наверх у канцы 1925г. Разглядала яе выязная сэсія Віцебскага акруговага суду.

У канчатковым выдзе суд прыгаварыў Хаткевіча на 10 год зьняволеньня, Акуловіча на 5 год, а іншых абвінавачаных на розныя тэрміны ад 1 да 5 год.

Я. С.

Пачалі з невялікага.

Было вядома толькі тое, што кражы рабіліся аднэй вялікай шайкай зладзеяў і выключна з дзяржаўных і каапэрацыйных магазынаў.

Селета Крым. Вышук затрымаў некалькі зладзеяў і праз дэтальна зробленае дазнаньне ўстанавіў, што яны належаць да шайкі, якая „працуе" ў Менску.

У працэсе дазнаньня выявілася, што гэта зладзейская шайка зрабіла 8 буйных пакраж з дзярж. устаноў. магазынаў, на агульную суму звыш 5.000 руб.

Кражы пачаліся восем з часу: работнікі магазыну „Беларускі ларок", які знаходзіцца на Ігуменскім тракце, Т. Г. Грыгор'еў і С. К. Піскун „спачатку патроху", а пасьля больш і больш растрацілі некалькі сот рублёў магазынных сродкаў. Каб заперці сьляды свае чынпасьці, Грыгор'еў і Піскун устанавілі сувязь з мясцовымі зладзеямі. Аднаго разу Грыгор'еў і Піскун толькі для вока павесілі на краму замок, а пасьля далі знаць зладзеям. Магазын абакралі.

Крымінальны Вышук па гэтай справе затрымаў, апрач Грыгор'ева і Піскуна, зладзеяў В. Сіўко, І. Устромскага, В. Твардоўскага, Я. Плескачэўскага і жанчыну—Р. Робэрман.

Частка крадзеных тавараў пры іх знойдзена і зварочаецца ў магазыны.

С—а.

Судовая хроніка.

За паездку на базар.

Тодар Іваноў пажка з абрэзу параніў свайго роднага бацьку Сямёна Іванова. Той адмовіўся даць яму каня на базар паехаць. Атрымаў Тодар 8 год турмы.

І „начальству" ня ўсё можна.

„Лясному начальству"—аб'езьдчыкам Слаўскага лясьніцтва, Бабруйскай акругі падабалася прадаваць казённы лес. Але суд сказаў, што і „начальству" ня ўсё можна, прыгаварыў галоўнага аб'ездчыка Чыжонка на 2 гады зьняволеньня, а яго таварыша Парахоўніка на 1 год зьняволеньня.

ХРОНІКА.

Не прыпыняем дапамогі. Кампанія дапамогі заходнім таварышам праходзіць па Менску з ранейшым посьпехам. Да гэтага часу па гораду сабрана 3800 рублёў.

„Мопраўскія дні". Сёлета «мопраўскія дні» ў БССР пачнуцца 8 сакавіка і працягнуцца да 20-га. Да гэтых дзён ЦК Мопру выдае брашуры, адозвы і лісткоўкі. Галоўны лёзунг Мопраўскіх дзён: шырокая папулярызацыя ідэй Мопр'у сярод насельніцтва.

Радыёвяшчаньне—дарма. Да гэтага часу некаторыя клюбы г. Менску не дазвалялі радыё-станцыі трансьляваць свае пастановы і канцэрты.

СНК БССР тлумачыць, што радыё-вяшчаньне з клюбаў павінна праходзіць дарэмна і абавязкова.

Да рэалізацыі новай 10 проц. пазыкі.

14-га лютага ў Наркамфіне адбылася нарада з прадстаўнікоў банкаў, гаспадарчых і крэдытных установаў, якая абгаварвала пытаньне рэалізацыі новае 10 проц. пазыкі.

Нарада пастанавіла прыцягнуць да ўдзелу ў справе рэалізацыі пазыкі ўсе банкі і крэдытныя ўстановы. Ва ўсіх прадпрыемствах і установах трэба арганізаваць к-ты дапамогі рэалізацыі. Адміністрацыя ўстаноў і прадпрыемстваў па жаданьню працаўніка будзе купляць для іх пазыку, а кошт яе будуць пасьля вылічваць з іх пэнсіі.

НАВУКА І ТЭХНІКА.

Як папярэдзіць крушэньне поезда.

У Нямеччыне адшуканы спосаб, які дазваляе выпрабаваць радыё-сыгналы дзеля папярэджаньня крушэньняў на чыгунках. Кожны поезд мае радыёпрыёмнік і іншыя апараты зьвязаныя з тормазамі.

Гэтыя апараты могуць палавіць на пэўнай хвалі радыё-сыгналы.

Калі ззаду ідзе поезд, ён атрымлівае з пярэдняга поезда сыгналы, якія папярэджваюць машыніста. Радыё-прыёмнік можа і сам затармазіць ход поезда і навет саўсім спыніць яго.

Удушлівыя газы—як лекі.

Досьледы пасьля газавых атак у часе вайны выявілі нечаканы факт, што ў пэўнасобных выпадках удушлівыя газы вылечвалі некаторыя хваробы. Зарэгістраваны выпадкі, калі сухотныя хворыя пасьля хімічнай атакі вылечваліся ад хваробы. Трэба таксама адзначыць уплыў серністага газу пры хваробах скуры жывёлы—коні, вярблюды і інш. Асабліва важна адзначыць роль хлёру пры бактэрыяльных хваробах лёгкіх і сьлізістых абалочак. Навет назначаны колькасьць хлёру ў паветры хутка вылечвае прастуду, бранхіт, інфлюэнцыю.

У Амэрыцы аптэкі ўжо прадаюць дзеля гэтай мэты хлор у невялічкіх шкляных ампулах, якія пры ўжываньні трэба пазламаць у закрытых памяшканьнях.

САВЕЦКАЯ НАВУКОВАЯ ХРОНІКА.

— Навукова-дасьледчы інстытут. У Ленінградзе адчыняецца першы ў СССР Навукова-дасьледчы інстытут „Железо и Сталь". Інстытут ставіць свае задачай навукова-тэхнічнае абслугоўваньне мэталургічнай прамысловасьці СССР.

Водгукі на карэспандэнцыі.

— Па допісу „Заможнікі старагоцца" („С. Б." № 205 ад 10-IX-26 г.) высьветлена, што факты, указаныя ў карэспандэнцыі падцьвердзіліся і справа па абвінавачаньню члена сельсавету Сінюковіча Язэпа па 116 арт. К. К., Сінюковіча Рыгора і Кірыка Якуба па 16,116 К. К. накіравана пракурору Менскай акругі.

— Па допісу „Больш увагі ахове лясоў" („С. Б." № 116 ад 25-V-26 г.) зроблена дазнаньне і перададзена сьледчаму 6 вуч. Менскай акругі для вынясеньня пастановы па абвінавачаньню ляснога вартаўніка Радкевіча па 108 арт. К.К., пасьля чаго уся справа будзе накіравана акруговаму інспэктару лясоў для наладжэньня кары ў дысцыплінарным парадку.

◆ Па зьмешчанай карэспандэнцыі „За рэжым лі 1500 рублёў". („Сав. Бел," № 285) высьветлена, што куплены кацёл для вытворчых мэтаў Карменскага заводу Белдзяржспірту сапраўды зараз не выкарыстоўваецца, бо пакуль што можна яшчэ карыстацца старым катлом.

— Факты пададзеныя ў допісе „Ён ня вінен" („С. Б." № 56 ад 10-III-26 г.) канчаткова ня высьветлены за адсутнасьцю старых служачых Лагойскага л-ва, а таксама і матар'ялу па гэтаму пытаньню.

Новаму складу служачых лясьніцтва гэта справа невядома і перапіска па ёй спынена.

— Па допісу „Пакуль сонца ўзойдзе, раса вочы выесьць" („С. Б." № 224, ад 2-X-26 г.) высьветлілася, што ў Менскага Акраза для абслугоўваньня ўсіх 11 раёнаў недахватае 2 працаўнікоў—гідратэхнікаў.

Для выяўленьня, які з двух раёнаў адчувае найбольшую патрэбу ў мэліарацыі, было даручана гідратэхніку Дзераўшчыкову, працаваўшаму ў Астрашыцка-Гарадзецкім раёне, пабываць у РВК і знойдзена больш мэтазгодным спыніцца на Аст.-Гарадзецкім раёне.

Таксама гідратэхніку Дановічу (Смалявіцкі р.) было даручана падлічыць суму грошай лесаарганізацыі за сплаў лесу і адначасова з гэтым згодна адносіны Лагойскага РВК ад 18-VI-26 г. ён накіраваўся на месца земляных работ у в. Косіна, дзе дапамогі даць ня мог, бо капаньнеканавзаканчваляся.

Тав. Осіпавым былі распрацованы пляны работ у т-х: „Праца Селяніна", „Згоднасьць", в. Грамніцы, „Праца" в. Міхалковічы і Церахі.

Для высьвятленьня ўсяго гэтага і арганізацыі та-ваў быў камандыраван т. Курчонкаў, які ў НКЗ не зьявярнуўся з прычыны яго прызыву ў Чырвоную армію.

— Па допісу „Ці-ж гэта рэжым эканоміі" („С. Б." № 255 ад 10-XI-26 г.) Менскай п.-т. канторай ўзьнята хадайніцтва аб рэарганізацыі Шацкага агэнцтва ў аддзяленьне з павялічэньнем штату на аднаго кваліфікаванага працаўніка.

АПАВЯШЧЭНЬНІ.

— Сёньня а 7 гадз. увечары ў пэдгабінэце адбудзецца сход працаўнікоў „0" групы і дзіцячых садоў.

Парадак дню:

Мэтодыка граматы ў „0" групах.

— Ляхаўскі райком КП(б)Б паведамляе, што ў чацьвер 17 лютага г.г. а 6 гадз. увечары ў памяшканьні райкому склікаецца пашыраны пленум Ляхаўскага райкому КПБ сумесна з сакратарамі ячэек КПБ, апоргамі, цэх. арганізатарамі, жонарганізатарамі, старшынямі — фабзавмясцкомаў—партыйцамі, гаспадарнікамі-партыйцамі і старшынямі рэдкалегіі-партыйцамі з наступнай абвесткай дню:

1. Аб перавыбарах гарадзкога савету.
2. Даклад аб працы насьценных газэт.
3. Бягучыя справы.

— У чацьвер, 17 лютага, а 6 гадз. у памяшканьні АК КПБ 3 паверх, склікаецца аргнарада.

Яўка ўсіх сяброў аргнарады абавязкова.

Менакругком КПБ.

— У пятніцу, 18 лютага, а 6 гадз. увечары ў памяшканьні ЦБ Маладняка, адбудзецца чарговы сход Менскай філіі „Маладняка".

Присутнасьць маладнякоўцаў абавязкова.

Адказны рэдактар **М. КУДЗЕЛЬКА.**

П Л Я Н

справаздачна-перавыбарчай кампаніі Менскага гарадзкога савету X-га скліканьня 18-га лютага 1927 г.

№№ па пар.	Назва ўстановы і прадпрыемства	Час справаздач. сходу	Месца сходу	Дакладчыкі
1	ДПУБ, ДПУ МББ і ДПУ Зах. чыг.	7 гадз.	Клюб ДПУ.	Пілер
2	Міліцыя і ваенпрадмаг	7 „	Міліцыя.	Чаркушэвіч
3	Факультэт права і гаспадаркі БДУ	7 „	Акт. заля БДУ	Башмачнікаў
4	Мясцком № 2 сл. эксплёатац. сувязі КБК і ОВО Зах. чыг.	7 „	Клюб імя Леніна	Сушынскі, сад. Турлай
5	Белпапертрэст, Зах. аддз. Цэнтрапапертрэсту, апарат ЦП саюза папяров. прац. і іх утрыманцы	7 1/2	Белпапертрэст.	Табайнік
6	Цэнтраземсклад. Белсельтрэст, Белсельсаюз, АКРЗА, „ЦКІОВ", Малочн. т-ва	7 „	Клюб Наркамзему.	Веялкін.
7	„ГЭТ", Палата мерак і вагі, прыватныя прадпрыэмствы і беспрацоўныя саюзу мэталістаў	7 „	Клюб Эльвода, Сав. 110.	Гурвіч.
8	Рабачком № 9 саюза будаўнікоў і працкалектыў будаўнікоў	5 1/2 г.	Клюб „Чыр. будаўнік".	Янкевіч, сад. Шоцкі
9	Жонкі і ўтрыманцы членаў саюзу мясцовага транспарту	8 „	Клюб акрвыканкому.	Амбражунас, сад. Шкурдэ
10	УМТ	9 „	Рог Базарнай і Земляробч. зав. № 5-6.	Біганскі, сад Танкашкураў
11	Гарбарні №№ 2 і 3	5 „	Гарбарня № 2 Лекерта, 23	Пасінкоўскі, Эпштэйн
12	Гарбарня ФЗУ	5 „	вул. Лекерта.	Татарскі сад. Брыгневіч
13	Камгас і Пажарная каманда	6 „	Памяшканьне Камгас.	Вольскі.
14	Члены т-ва саматужнікаў	6 „	Клюб т-ва саматужнікаў, Ракаўская, 13.	Шварц сад. Клячка
15	Працаўнікі Заходн. і МББ чыг., паштова-тэлеграфн. аддзяленьняў і іх утрыманцы	7 гадз.	Клюб Падбельскага, Савецкая № 47.	Тамашоў, сад Шаліма

ТЭАТР-КІНО

Беларускі Дзяржаўны Тэатр.	Чацьвер, 17-га лютага. **Кастусь Каліноўскі.** Гіст. драма ў 7 абр. Міровіча. Пачатак а 8 гадз.
Яўрэйскі Дзяржаўны Тэатр.	Пятніца, 18 лютага **— С К А П Э Н. —** Агульна даступны спэктакль, кошт білетаў ад 20 да 75 кап. Пачатак а 8 з пал. гадз.
Кіно «Культура»	З аўторка, 15 лютага **„ГОСПОДА СКОТИНИНЫ".** Гістарычная драма ў 7 частках. Пачатак сэансаў 1—6 1/2 гадз., 2—8 1/2 гадз., 3—10 1/2 гадз. Каса адчынена з 5 гадз.
Кіно «Чырвоная Зорка».	З аўторка, 15-га лютага. **„ПРОСТИТУТКА".** Мастацкая сацыяльна-бытавая драма ў 7 частках.
Кіно Пралетары.	З аўторка 15 лютага. БАЯВІК ЛЕНІНГРАДКІНО **„ЧУЖИЕ".** Жыцьцёвая драма ў 7 частак. У галоўнай ролі Леанід Уцёсаў.

Дзяржаўнае Выдавецтва Беларусі.
СКОНЧЫЛІСЯ ДРУКАМ
і паступяць у продаж каля 20-II г. г.
= НАСТУПНЫЯ КНІЖКІ: =
1. Мазур і Шапялевіч.—«Чырвоная Беларусь». Стар. 320. Цана 1 р. 20 к. (у аправе).
2. Мінскі.—«Касьцёл і барацьба класаў». Стар. 128. Цана 1 р. 50 к. (на польскай мове).

Галоўлітбел № 24383 Менск, 1-я дзяржаўная друкарня.